

DIARI DE SESSIONS

DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

IX legislatura
Quart període

Sèrie C - Número 263
19 de març de 2012

Comissió del Síndic de Greuges

Presidència de la I. Sra. Dolors López Aguilar

Sessió núm. 6, segona i darrera reunió

SUMARI

Informe
del Síndic de Greuges al Parlament corresponent al 2011 (tram. 360-00006/09) (continuació) p. 3

Aquesta publicació és impresa en paper ecològic (definició europea ECF), en compliment del que estableix la Resolució 124/III del Parlament, sobre la utilització del paper reciclat en el Parlament i en els departaments de la Generalitat, adoptada el 30 d'abril de 1990.

El DSPC reproduceix només les intervencions orals fetes durant la sessió. La resta de documentació que acompanya la intervenció es pot consultar a l'expedient de la comissió.

Transcripció i correcció: Mallol Traductors Associats · Imprès al Parlament
ISSN: 0213-7976 (general), 0213-7992 (sèrie C) · DL: B-3.468-1982 · www.parlament.cat

SESSIÓ NÚM. 6.2

La sessió, suspesa el dia 12 de març, es reprèn a les deu del matí i catorze minuts. Presideix Dolors López Aguilar, acompanyada de la vicepresidenta, Montserrat Roura i Massaneda, i de la secretària en funcions, Elisabeth Abad i Giralte. Assisteix la Mesa el lletrat Francesc Pau i Vall.

Hi són presents els diputats Francesc Bragulat i Bosom, M. Assumpció Laïlla i Jou, Elena Ribera i Garijo i Josep Sicart i Enguix, pel G. P. de Convergència i Unió; Marina Geli i Fàbrega i Xavier Sabaté i Ibarz, pel G. P. Socialista; M. Dolors Montserrat i Culleré, pel G. P. del Partit Popular de Catalunya; Mercè Civit Illa i Salvador Milà i Solsona, pel G. P. d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa, i Violant Mascaró i López i Anna Simó i Castelló, pel G. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Assisteix a aquesta sessió el síndic de greuges, Rafael Ribó i Massó, acompanyat de l'adjunt general, Jordi Sánchez i Picanyol; de l'adjunta per a la defensa dels drets dels infants i dels adolescents, Maria Jesús Larios Paterna, i del director de l'Àrea de Consum i Territori, Francesc Vendrell i Bayona.

La presidenta

Comencem la sessió.

Informe

del Síndic de Greuges al Parlament
corresponent al 2011 (tram. 360-
00006/09) (continuació)

Comencem la compareixença a la comissió del síndic de greuges, el segon dia, en el qual veurem el tercer bloc i el quart bloc. El tercer bloc fa referència a educació i recerca, infància i adolescència i cultura i llengua. I el quart bloc, que veurem a continuació, fa referència a seguretat ciutadana i justícia, a consum, a medi ambient, a ordenació del territori, a tributs, a treball i a atencions.

Dono la benvinguda a aquesta comissió als compareixents, començant, evidentment, pel síndic de greuges de Catalunya, Rafael Ribó i Massó; també a l'adjunt general al síndic, Jordi Sánchez i Picanyol; a Maria Jesús Larios Paterna, adjunta al síndic per a la defensa dels drets dels infants i dels adolescents, i a Francesc Vendrell i Bayona –que suposo que vindrà en el segon bloc–, director de l'Àrea de Consum i Territori.

Per tant, ara té la paraula el síndic de greuges per fer la seua intervenció. I a continuació els grups tindran també un temps de set minuts, en aquest primer bloc.

Per tant, síndic, té la paraula.

El síndic de greuges (Rafael Ribó i Massó)

Gràcies, presidenta. I gràcies, diputades i diputats, per la facilitat que ens han donat de poder fer la comissió avui al matí, atès que jo des d'aquesta tarda i fins a dimecres al migdiaestic reunit a Amsterdam i a Brussel·les amb l'*ombudsman* de Bèlgica i amb l'*ombudsman*

d'Holanda. Per tant, torno a agrair aquesta possibilitat de canvi, que ens permet combinar-ho amb aquesta agenda.

Hi afegiria que a la sessió també assisteixen algunes assessores i un assessor que formen part de les àrees que treballarem, i que, com sempre, jo també vull reconèixer la seva feina, sense la qual seria impossible que jo estigués aquí parlant davant de vostès: la senyora Mar Aldeano, Montse Cusó, Anna Piferrer, Eva Querol, Judit Sartorio i Bernat Albaigés.

Farem educació, infància, i cultura i llengua, i en un moment determinat li demanaré a la presidenta que li passi la paraula a l'adjunta per a la defensa dels infants perquè presenti els elements de l'apartat d'infància.

Pel que fa a educació, tenim queixes bàsicament sobre l'accés i sobre l'organització del sistema educatiu. Hem tancat un 21 per cent de les queixes després d'haver comprovat que s'ha actuat correctament, i hem tingut una acceptació del 93 per cent de les recomanacions fetes en els casos que hem vist que hi havien qüestions a corregir.

Bàsicament d'educació tenim un conjunt de queixes sobre reduccions que afecten o recursos humans o mitjans materials o fons econòmics i que poden afectar el dret a l'educació de qualitat i en la igualtat d'oportunitats. Se'ns van adreçar 165 centres públics de primària i de secundària i d'altres ensenyaments amb una queixa, per mitjà dels seus consells escolars, en disconformitat amb aquesta reducció –n'hem rebut d'altres–, i es referien a la reducció de la partida pressupostària pel que fa al funcionament dels centres. Una reducció que es podia situar a l'entorn, segons la informació d'aquests centres, del 20 per cent.

Es van reduir o es van eliminar unes dotacions per a programes d'innovació educativa, i es van reduir recursos específics per atendre adequadament la diversitat de l'alumnat. Se'ns diu, des del departament –i és així–, que es mantenen les qüestions a l'entorn de personal docent i no docent amb la impossibilitat d'efectuar nous nomenaments de personal interí i contractacions temporals i que es va establir una taxa de reposició de vacants del 50 per cent i un crèdit limitat per cobrir substitucions. El departament afirma que totes les substitucions de baixes permanents i temporals de personal es cobreixen sense cap excepció.

Nosaltres, com a síndic, demanem al departament que garanteixi la dotació pressupostària assignada, que preservi el principi de suficiència i que analitzi cas per cas el marge d'estalvi que tenen els centres i vegin quines insuficiències s'han pogut produir. Demanem també al departament que tingui una cura especial en la provisió de recursos als centres amb una composició social menys afavorida, allà on hi ha més concentració de necessitats educatives i especials.

Un tema molt relacionat amb això, que arrosseguem de fa anys, és el de la reducció de la despesa en ajuts de menjador escolar i l'impacte sobre el dret a l'educació en igualtat d'oportunitats. Vàrem fer, com vostès saben, un informe extraordinari, de l'any 2010, amb l'anterior Administració, en què vam denunciar

explícitament els dèficits de provisió gratuïta, i especialment en aquelles situacions socioeconòmiques precàries en què no es compleixen les condicions previstes en les convocatòries de beques de menjador que promouen els consells comarcals, amb finançament parcial o total del departament. Hi han famílies que necessiten beca i que no veuen discriminada positivament la seva situació socioeconòmica, per exemple; famílies que han de destinar més del 10 per cent dels ingressos anuals a sufragar el cost del menjador escolar, o més del 20 per cent si s'eliminen despeses fixes d'habitatge, i que no perceben aquest ajut.

El caràcter restrictiu dels criteris de renda, a més, s'ha vist incrementat per dos aspectes: la crisi, per una banda, la partida pressupostària destinada als ajuts al menjador escolar ha tendit a decreïxer d'ençà el curs 2009-2010, curs en què es va aprovar una partida extraordinària de 15 milions, i el curs 2010-2011 aquesta partida es va reduir a 12 milions, i el curs 2011-2012 aquesta partida extraordinària ha quedat eliminada. El síndic recorda que aquestes beques esdevenen un pilar fonamental de promoure l'equitat en el sistema educatiu.

Davant, a més, de l'elevada prevalença de la pobresa infantil, provocada fonamentalment per la crisi, demanem al departament que no redueixi el finançament dels ajuts de menjador escolar. Ho dèiem al discutir l'informe monogràfic, un dels indicadors més significatius per saber què passa en una escola és veure l'assistència al menjador a l'hora de dinar, i veure que allò que manca allà manca en l'educació i vol dir un absentisme que afecta directament la línia de flotació de la igualtat d'oportunitats.

També hem rebut queixes sobre les condicions materials dels centres. Per retards o per restriccions pressupostàries, s'ha afectat processos de construcció i de millora d'equipaments escolars; i això és reconegut així pel mateix departament. Hi han centres pendents de millores infraestructurals, hi han centres amb edificis molt antics en un mal estat de conservació, o centres de nova creació, com poden ser el mòduls prefabricats, amb limitacions d'espai, que han augmentat, instal·lacions provisionals que no compleixen la disponibilitat de determinats espais exigits per la norma. Es pot arribar a atemptar contra la dignitat dels infants i dels mateixos professionals que hi treballen amb aquestes condicions i amb aquest deteriorament.

Sugerim que, malgrat la crisi, no es deixi de planificar, encara que sigui amb un retard afegit, i que es doni a conèixer a la comunitat escolar corresponent la previsió que es té per solucionar aquests defectes, perquè sovint ens trobem la pura desorientació sobre unes previsions que fa molts anys que no es compleixen i que no se sap per on sortiran. En molts casos les condicions materials existents atemptem més directament contra el dret a una educació de qualitat, i en aquests és on cal més la millora de forma urgent, i demanaríem que es prioritzin aquestes instal·lacions.

D'altra banda, també recordem que les condicions materials dels centres condicionen la tria escolar de les famílies. O sigui, aquest defecte pot ajudar a incrementar aquell fenomen que saben que és segurament

—on jo els l'he subratllat— un dels elements més perillosos per al futur de la nostra societat, que és la segregació escolar.

També hem analitzat l'educació inclusiva, el dret de l'alumne amb necessitats educatives especials a gaudir de les mateixes oportunitats educatives que qualsevol altre alumne, establert per llei, tal com es fixa en l'article 81 de la Llei 12/2009. Nosaltres hem observat que, si bé ha anat incrementant la inversió en mitjans, rebem queixes per insuficient disponibilitat de recursos per atendre els alumnes amb aquestes necessitats. La dotació professional de suport als centres no sempre està en consonància amb les necessitats d'atenció als alumnes, no sempre es té en compte la valoració i les recomanacions dels equips d'assessorament pedagògic. Tot i que ha augmentat el nombre d'alumnes amb necessitats educatives especials, han patit una reducció d'hores de vetllador i de tècnics.

Ens diu el departament que, davant de la demanda, depèn de les sol·licituds rebudes, perquè tenen mitjans limitats; i s'assenyala que cal optimitzar les hores de vetllador disponibles. Nosaltres considerem que condicionar les hores assignades de professionals de suport als centres a un nombre d'hores limitat provoca que necessitats educatives especials dels alumnes no estiguin cobertes, no siguin prou cobertes.

També nosaltres hem recomanat a les administracions competents que s'estudiïn quines són les ràtios adequades per a l'atenció d'alumnes amb discapacitat i la necessitat de suport a l'aula, i que s'apliquin; que es prenguin mesures necessàries per assegurar la formació dels docents en l'atenció als alumnes amb discapacitats i amb necessitats educatives especials; i que es creïn les unitats de suport a educació especial als centres on es necessitin, i que es faciliti l'accés a l'atenció de logopèdia als alumnes amb discapacitat.

Continuem parlant de la manca d'equitat en alguns casos en els criteris de prioritat previstos en l'admissió de l'alumnat. Evidentment, tots estem a favor de la discriminació positiva des de la perspectiva de l'equitat, i la llei recull uns criteris de prioritat en el cas de germans, de proximitat, de renda o de discapacitat. Però els acords del Govern 9/2011, de 25 de gener, d'aplicació de criteris en cas d'empat, sobre el cas que algú hagi tingut pare, mare, tutor o germans escolaritzats, ens semblen que no són adequats.

Aquest nou criteri va introduir una discriminació per raó de naixença contrària a la llei de Catalunya, a la Llei d'educació, i mancada d'una justificació objectiva i raonable. I així ho vàrem dir d'immediat de conèixer aquest criteri i ho recollim en aquest informe: no afavoreix l'accés a una educació de qualitat en condicions d'igualtat, pot tenir efectes negatius —ho subratllo— en l'equitat i en la cohesió social, i a més no limita la capacitat del sistema per fer efectiva la coresponsabilització de tots els centres amb el gruix del dret a l'educació en igualtat de condicions. Nosaltres hem suggerit al Govern que suprimeixi aquest criteri; i, evidentment, és un suggeriment que no ha estat acceptat.

Continuarem treballant sobre el control dels fraus. S'és ja més diligent, però el síndic continuarà, perquè

rep queixes i perquè té constància que això es continua produint..., i demanem que des del departament es posi tot el necessari per evitar mecanismes de fugida del control –baixes i altes ràpides a l'empadronament–, que són formes de simular per aconseguir l'entrada a determinades escoles.

Assenyalem que manca el desplegament de la Llei 14/2010, de 27 de maig, sobre els drets d'oportunitats de la infància i de l'adolescència amb relació al dret preferent d'escolarització d'infants en situació de desempament o d'acolliment, tema molt important perquè és un dels col·lectius de major risc en la nostra societat. Per això hem demanat que el decret d'admissió inclogui el reconeixement de prioritat en l'accés dels infants en aquella situació.

Hem analitzat també l'autonomia dels centres i els drets dels alumns, i qualsevol política favorable al desenvolupament de l'autonomia dels centres ha de ser, en la seva banda, positiva per assegurar també l'equitat i l'excellència de l'activitat educativa. La carta de compromís educatiu és un document previst per la llei en què s'han d'expressar els objectius necessaris per assolir un entorn de convivència i respecte pel desenvolupament de les activitats educatives. Les famílies s'han d'avenir a compartir els principis que hi han en aquesta carta. I es preveu l'existència d'uns continguts comuns elaborats pel centre en el marc de les orientacions del departament.

En alguns casos s'ha donat la circumstància d'incloure el compromís de les famílies de contribuir al manteniment econòmic de l'escola en tot allò que no està cobert pel concert educatiu que el centre té subscrit amb l'Administració. Així, les famílies tenen el deure de respectar el projecte educatiu i el caràcter propi del centre. Però, tanmateix, aquest caràcter propi ha de respectar al seu torn els drets dels alumnes i de les famílies reconeguts en la constitució i en les lleis. Hem suggerit que s'adoptin mesures necessàries perquè es suprimeixin aquells compromisos que poden fer obligacions que s'extralimiten del que preveu la llei i poden fer una nova clivella en la igualtat d'oportunitats.

En aquest informe veuran que torna a haver-hi un apartat especial per a assetjament entre iguals en l'àmbit escolar; tema de què vàrem parlar també en un informe monogràfic: el dret dels alumnes a gaudir d'una convivència respectuosa i pacífica. S'han d'adoptar mesures necessàries amb celeritat davant del menyspreu, burles, amenaces, insults, que poden patir alguns alumnes. Se'ls ha de garantir, als que ho han patit, una persona independent, objectiva, en la qual puguin confiar, i s'han d'activar els mecanismes de l'escola i del departament per fer-hi front, també davant de les famílies dels possibles agressors. No pot ser que la majoria dels casos d'assetjament acabin que s'ha de canviar d'escola el nen o nena que ha estat objecte d'assetjament. O sigui, tenim com a remei el pitjor dels que podríem imaginar. És en aquest sentit que tornem a cridar l'atenció sobre quelcom que estava previst en l'informe que vàrem presentar de forma monogràfica.

En segon lloc, volem analitzar el que podem exposar aquí sobre infància i adolescència, i els advertim, a

vostès, que ja hi ha un informe monogràfic, tal com van legislar, d'acord amb la convenció de Ginebra, sobre els drets dels infants a Catalunya, que al seu dia discutirem aquí, al Parlament –està presentat l'octubre del 2011.

En aquest apartat voldria, senyora presidenta, que li donés la paraula a l'adjunta per a la defensa dels drets dels infants perquè exposi els seus trets principals.

Gràcies.

La presidenta

Sí, gràcies, senyor síndic. Tal com demana, té la paraula l'adjunta de la infància, quan vulgui.

L'adjunta per a la defensa dels drets dels infants i dels adolescents (Maria Jesús Larios Paterna)

Bé, bon dia. Em referiré, en primer lloc, a una de les qüestions tractades en l'informe com és l'atenció als infants i l'ajuda als pares en les seves funcions de parentalitat. Amb això ens referim a l'obligació de les administracions que han d'assegurar que els infants tinguin satisfetes les seves necessitats i els seus drets, i l'Administració, l'obligació de donar suport als pares quan aquests no poden fer-hi front.

En aquest sentit, el síndic ha dit –i ho diu en l'informe– que les transferències socials, a través dels serveis socials i a través de transferències econòmiques, són l'instrument bàsic per fer front a aquestes situacions de pobresa extrema que poden conduir a una desatenció dels infants.

En aquest sentit, doncs, les restriccions pressupostàries no haurien d'afectar la igualtat d'oportunitats dels infants i la garantia d'aquests drets. Tanmateix, en l'experiència del síndic, constatem que aquests dèficits en ajuts a la parentalitat –ajuts que s'atorguen des de l'Administració local amb caràcter general– poden arribar a provocar i provoquen que infants amb famílies que estan en situació de precarietat econòmica siguin derivats a serveis de protecció de la infància per presumpte desempament, quan aquesta precarietat hauria d'haver estat atesa des de l'Administració local en un context, doncs, de despesa pública més àmplia.

En definitiva, la privació material no hauria de ser una raó per prendre una mesura de protecció que inclogui la separació de l'infant de la seva família. Però algunes queixes ens demostren que això és així. I no només les queixes, sinó, per exemple, les visites que fem regularment a centres de protecció: en la darrera visita que vam fer, ens van informar que els darrers ingressos havien estat per situacions de pobresa extrema.

També relacionat amb aquesta qüestió, en algunes activitats de suport als pares en la criança dels fills, hem detectat que –que es concedeixen des de l'Administració local– en algun cas, doncs, no sempre es consideren els infants com a beneficiaris últims d'aquests ajuts. Poso un exemple del qual es parla a l'informe: un ajut, en el qual el beneficiari últim és l'infant, per accedir, doncs, a unes activitats que li haurien reportat beneficis –com subvencionar l'assistència a activi-

tats extraescolars de lleure— va ser condicionat que els pares exercissin la bona parentalitat i fessin algunes actuacions en benefici de l'infant. Com que els pares no van dur a terme aquesta actuació, finalment no va ser concedit aquest ajut, amb la qual cosa l'infant va ser perjudicat en doble mesura.

Per tant, en aquest sentit, el síndic, evidentment, posa en qüestió que l'Administració imposi requisits per concedir ajuts, i encara menys si fan referència a l'atenció dels infants, però que siguin contemplats els infants sempre com a beneficiaris últims dels ajuts per a la garantia dels seus drets.

Ja en segon lloc, i en el marc del sistema protector, em referiré breument a tres qüestions. D'una banda, la recuperació de l'infant i adolescent al sistema de protecció; en segon lloc, les condicions dels centres residencials, i, en tercer lloc, a l'acompanyament, al suport a la transició a la majoria d'edat.

Pel que fa a la primera qüestió, l'infant que és tutelat per part de l'Administració, doncs, l'atenció especial que requereix no és simplement el proveïment d'un recurs residencial, sinó fer una sèrie d'activitats en garantia de la recuperació i la rehabilitació dels seus danys psíquics i físics, a partir del que hagi patit en la seva trajectòria vital. I a més també implica el dret a un examen periòdic del tractament.

Malgrat aquests drets, des del síndic, en el tràmit de les queixes i de les actuacions, hem detectat algunes disfuncions que poden —ja explicades en altres informes, però que continuen existint— constituir vulneracions de dret. En primer lloc, per exemple, allargament de processos, eh? —ja dit en altres ocasions—, un excés de temps en l'estudi mentre l'infant és a casa o en un centre d'acolliment, la qual cosa provoca que no sigui idoni el recurs en què es troba. O bé manca de recursos necessaris per a la seva recuperació, l'infant roman en un centre que no és aquell més adequat a les seves necessitats perquè no hi ha places disponibles en aquell que necessita. Per exemple, un infant que està residint en un CRAE, un centre residencial d'acció educativa, necessita un centre d'acció educativa intensiva; o, per exemple, aquelles estades que s'allarguen en centres amb recursos que, en principi, són provisionals, eh? Les estades, per exemple, en centres d'acollida... En visites —que també fem, regulars— als centres, o també a partir de la documentació que se'ns envia, detectem que de vegades infants s'estan, en aquests centres d'acollida que inicialment són transitoris, un, dos, fins i tot tres anys, sense que siguin derivats a un centre residencial ordinari.

Això es dona especialment en alguns supòsits quan són adolescents i especialment en cas de menors estrangers no acompanyats, en els quals moltes vegades un ingrés tardà en el temps provoca que ja pràcticament només faci una estada en un centre d'acollida i no sigui derivat a un centre residencial ordinari.

També altres qüestions que detectem serien les limitacions que de vegades es produeixen en el contacte de l'infant amb la seva família —dret que té qualsevol infant—, i de vegades, doncs, per manca de coordinació entre els equips, pel temps que es triga a estudiar els

familiars, doncs, es condiciona aquest contacte dels infants amb la seva família. O també de vegades que aquest contacte —les visites que tenen dret els infants a fer-les amb la seva família— es condiciona a elements organitzatius, com per exemple, doncs, els punts de trobada que no tenen uns horaris adequats perquè es puguin dur a terme aquestes visites —per exemple, el cas d'una sentència judicial que estableix unes visites de cap de setmana i el punt de trobada no està obert el diumenge, per tant, només es poden fer dissabte—, o les visites que es fan en els punts de trobada durant la setmana —per exemple, infants que fan visites amb la seva mare, per una banda, i amb el seu pare, amb la qual cosa perden dos dies d'assistència a l'escola—, quan s'hauria d'organitzar les visites d'acord amb l'interès de l'infant i no tan condicionades per elements organitzatius.

Altres qüestions serien manques d'atenció a la salut mental, també als infants en els centres, per mancances del sistema —que després m'hi referiré en general i, per tant, doncs, no m'hi estenc aquí—; o de vegades també lapsus de temps excessius des del moment en què s'escapoleix un infant i se'l localitza. Són situacions de perill greu per a la integritat física dels infants i el síndic demana mesures urgents per a la seva localització.

Pel que fa a l'acolliment residencial, doncs, també, com s'ha posat de manifest en altres ocasions, el síndic constata encara l'existència de centres residencials que no serien aquells que haurien d'existir en un sistema de centres petits i que s'assemblin, les residències, el més possible a la vida en família. Encara hi ha centres a Catalunya grans, de més de quaranta places, alguns entre vint-i-cinc i trenta places, i que, diguem-ne, aquestes centres haurien de ser adequats al que és la vida..., més semblant possible en una família.

De vegades detectem també situacions de manca de compliment de la ràtio, una ràtio inadequada d'educadors; i això agreujat per la freqüent manca de substitucions de les baixes: es substitueixen quan tenen una durada de quinze dies. I, per tant, això pot provocar desajustos.

Pel que fa a l'acompanyament en el procés de sortida del sistema protector, la Direcció General d'Atenció a la Infància té una àrea de suport als joves tutelats i extutelats que fa una tasca d'acompanyament al jove que arriba a la majoria d'edat i no pot tornar a la seva família, doncs, per garantir la inserció laboral, assessorament jurídic i també recursos d'habitatge. L'avaluació de la tasca que fa aquesta àrea ha estat sempre molt positiva per part del síndic, tot i constatar que, en la mesura que pràcticament, doncs, gran part dels nois i noies que arriben a la majoria d'edat necessiten accedir a aquests recursos, de vegades aquests no són suficients. I, per tant, detectem mancances en aquest sentit.

També en alguns casos hem tingut alguna discrepància entre la valoració que fa l'Administració del posicionament positiu i responsable del jove davant del seu projecte educatiu condicionant d'aquests serveis i aquests ajuts i la consideració que té el jove; i l'Administració, doncs, davant d'aquesta manca de posicio-

nament que entén per part del jove no li ha garantit aquest accés, i hi ha hagut discrepàncies que ens han arribat a la institució.

Altra qüestió a la qual em referiré breument, que també s'ha plantejat en altres ocasions, seria el tema de l'aplicació de les proves d'edat als menors estrangers no acompanyats –ara ja fora del que seria estrictament centre del sistema protector. Bé, en aquest cas tenim que el síndic fa anys que rep queixes d'aquests joves que vénen al nostre país, estrangers immigrants no acompanyats, que tenen unes documentacions que acrediten inicialment la seva minoria d'edat. A aquests joves, per provenir de determinats països, no se'ls reconeix la validesa d'aquesta documentació i se'ls sotmet a unes proves d'edat. Que en el sotmetiment a aquestes proves d'edat i en tot el procediment que hi segueix el síndic detecta algunes mancances en les garanties jurídiques i assistencials. M'hi referiré a algunes, la resta estan explicades en l'informe.

En primer lloc, per exemple, els mateixos marges d'error elevats que tenen aquestes proves. I, per tant, a l'hora d'interpretar aquests proves s'hauria de fer, d'acord amb el síndic, amb les plenes garanties jurídiques i també sempre aplicant el principi *favor minoris* en interès de l'infant.

Malgrat tot, això no sempre és així. Per exemple, ens trobem que en el procés, doncs, l'informe forense, que practica les proves –que ara ja acostumen a ser-ne dos, al principi només n'era una–..., doncs, de vegades l'informe es pren com a prova pericial definitiva i no es complementa amb altres proves, com serien les entrevistes amb el jove, que tenen molt pes en altres sistemes, en altres països. O, per exemple, el que serien garanties jurídiques, la manca d'assistència lletrada al llarg del procés; es troba en la pràctica fiscalia, que és el defensor del menor en el procés, però, per tant, en aquest procés no pot actuar de defensor i alhora està fent-li les proves. Per tant, necessitaria una assistència lletrada al llarg del procés. Supòsits en els quals no s'havien practicat les proves, però això es donava més al principi que no pas ara. O altres qüestions relatives a l'actuació de l'Administració, la DGAIA com a administració protectora d'aquests menors, doncs, que no sempre hi ha una atenció immediata necessària; o, per exemple, de vegades en casos de desamparament, que el desamparament preventiu es perllonga en el temps un cop se li ha decretat la minoria d'edat.

Altres qüestions plantejades a l'informe farien referència a les..., bé, supressió de les prestacions per infant a càrrec. Hem tingut moltes queixes de persones que, davant del canvi que va fer la..., a través de la Llei de pressupostos del 2011, doncs, persones que abans accedien a aquestes prestacions i es van quedar sense aquest accés. Nosaltres..., el síndic ha recordat a l'Administració que aquest condicionament que va fer, aquest canvi que va fer en aquestes prestacions i condicionar-les a famílies que no superin un determinat nivell d'ingressos, doncs..., el que ha recordat és com el mateix article 41 de la Llei de drets i oportunitats preveu que s'ha de garantir un nivell bàsic de benestar en material i personal als infants, i, per tant, que aquestes reduccions no redundin en perjudici d'aquest

benestar. I també per a les tramitacions ordinàries, doncs, que aquelles que sí que van ser concedides i que no estan encara fetes efectives, doncs, que siguin fetes efectives.

També una altra qüestió que destaquem en l'informe –i m'hi referiré breument– serien les mancances en l'atenció de la salut mental d'infants i adolescents. D'una banda, tenim que hi ha situacions de saturació del CSMIJ, que suposen que les llistes d'espera existents en aquests centres de salut mental infantil i juvenil fan que el tractament no sempre..., des del punt de vista quantitatiu, la freqüència de les visites que necessiten els joves a vegades no sigui l'adequada, no sigui suficient. I ara ho plantejo amb caràcter general i abans m'hi referia amb relació als infants que estan al sistema de protecció.

També els professionals..., o de les queixes, detectem unes manques de places de centre de dia o rehabilitació per a adolescents, com a serveis ponts entre l'hospitalització en l'hospital de dia i el sistema educatiu ordinari.

També se'ns planteja quan els adolescents amb crisis severes després de passar per les unitats de crisis d'adolescents o les unitats de subaguts dels hospitals..., els mateixos professionals ens plantegen les mancances de places de mitjana estada. A Catalunya els únics recursos residencials terapèutics que atenen la població menor d'edat són privats. I, per tant, detectem aquestes mancances. De fet, la Direcció General d'Atenció a la Infància té molts dels joves que té tutelats en aquests centres privats, i algunes famílies han arribat al síndic i ens han arribat a dir que, davant de la impossibilitat d'accedir a aquestes centres privats, han hagut de renunciar a la tutela dels seus infants per tal que poguessin accedir a un bon recurs finançat per l'Administració.

I acabo. També comentar-los una qüestió relativa als processos d'adopció. En els procediments de la declaració d'idoneïtat en els processos d'adopció hem rebut algunes queixes de com es duen a terme aquests processos. Sempre recordem als interessats que l'objectiu del procediment d'idoneïtat és garantir el dret i l'interès superior de l'infant, no pas l'interès de la família. Però, tanmateix, sí que hem detectat, doncs, algunes insuficiències quant a la mateixa supervisió que fa l'Administració de la tasca que fan les institucions col·laboradores d'integració familiar. I en aquest sentit, doncs, hem obert actuacions per tal de poder determinar algunes de les millores que des del síndic es considera que s'haurien de dur a terme.

Gràcies.

La presidenta

Moltes gràcies, senyora Larios. Ara té la paraula el síndic de greuges.

El síndic de greuges

Gràcies, presidenta. A l'àrea d'infància és on fem més actuacions d'ofici, el 30 per cent del total d'actuaci-

ons d'ofici de la institució, malgrat que el nombre de queixes és relativament petit comparat amb el volum global de queixes. Vull, amb això, subratllar que estem en una activitat, en una orientació molt incisiva, seguint el que són els tractats internacionals, el que són les nostres lleis i ordenaments i la importància del tema, eh?, de l'interès superior del menor i de la necessitat d'atendre un dels col·lectius més vulnerables de la nostra societat.

Jo acabaria aquesta primera intervenció d'aquesta primera sessió d'avui molt breument sobre els temes de cultura, bàsicament de llengua. Hem tingut algunes actuacions sobre vulneració de drets dels catalanoparlants: vuitanta-quatre queixes i quaranta consultes. I algunes a l'entorn de la vulneració de drets dels castellanoparlants: vint-i-set queixes i vint-i-sis consultes. S'han tancat el 60 per cent de les queixes havent comprovat que no hi havia hagut cap incorrecció per part de les administracions, i en el 93 per cent dels casos se'ns han seguit les recomanacions que havíem plantejat.

Bàsicament, pel que fa al dret a ser atès en català, subratllant, ho torno a dir, que és un volum molt poc significatiu de queixes el que hi ha en un sentit o en un altre, les del dret de ser atès en català van a l'entorn de serveis com transport, com telefonia mòbil; o sigui, grans serveis i la seva extensió. Però també n'hi ha sobre institucions pròpies de l'Estat amb motiu de renovació de documents expedits per aquesta Administració, o en tràmits fronterers, on encara avui s'intenta obligar persones a parlar en castellà.

Cal destacar que continuem amb la negativa i tancament de la Delegació del *Gobierno de España* a Catalunya a facilitar la informació requerida respecte a aquestes denúncies, amb la qual cosa s'incompleix clarament l'article 59 de la llei que va fer aquest Parlament sobre la col·laboració entre el síndic i l'Administració de l'Estat a Catalunya. Seria desitjable obtenir de manera directa de la delegació del Govern una resposta, una informació i una col·laboració. Parlem de drets i parlem de situacions en què comprovem de forma fefaent que pot haver-hi hagut una lesió en aquests drets.

Pel que fa a les queixes dels castellanoparlants a ser atesos en castellà, primer assenyalaríem –també amb aquest mateix to d'un fet molt menor– les que vénen a l'entorn dels senyals de trànsit que porten explicacions complementàries; i que el síndic ha dit reiterades vegades que cal evitar tot tipus de discriminació: si realment el que hi ha a continuació del senyal pot donar lloc a indefensió, s'ha de corregir.

I també hem trobat queixes de castellanoparlants que volen la documentació en aquella llengua i al seu abast, i el síndic ha defensat sempre aquest dret i sempre ha aconseguit que les administracions contestessin i facilitessin la documentació en aquella llengua.

Moltes gràcies, presidenta.

La presidenta

Moltes gràcies, síndic. Ara tenen la paraula els diferents grups parlamentaris. Comença la representant,

la portaveu del Grup Parlamentari Socialista, l'honorable senyora Marina Geli.

Marina Geli i Fàbrega

Moltes gràcies. Ens repartim el temps, senyora presidenta, igual que l'altre dia, hem quedat, no?

La presidenta

Sí, uns set minuts.

Marina Geli i Fàbrega

Molt bé. Moltes gràcies, presidenta.

La presidenta

Gràcies.

Marina Geli i Fàbrega

Síndic, adjunta al síndic per a la defensa dels drets dels infants i adolescents, adjunt general i persones de l'equip, de nou els trobem aquí. Centraré fonamentalment la meua intervenció en educació i infància, encara que els temes de cultura i llengua..., no és perquè siguin temes balders, de cap manera, però, com vostè ha dit, el nombre de queixes, eh?, en fi, evidencia que no és el problema principal d'aquest país, ni de molt lluny –ni de molt lluny. I precisament això ja és també una constatació, ja curiosament aquí li vaig demanar si teníem professió i edat de les persones que acudien al síndic, en fi, faig una hipòtesi que crec que precisament el nivell de les persones, doncs, que deuen ser persones de classe mitja i, en fi, de nivell mig-alt..., i curiosament no tenim un problema, almenys amb la mirada del síndic, de temes de llengua.

En canvi em sembla molt interessant el seu informe, i preocupant alhora, i substantiu debatre els temes d'educació i d'infància. Tenim una llei recentment aprovada, la primera Llei catalana d'educació –que a vegades ens n'oblidem: la primera Llei catalana d'educació–, la LEC, des dels últims més de trenta anys. Com influència, en un moment de tantes mancances, la reducció pressupostària i els models organitzatius en la pèrdua de qualitat i equitat al sistema? Aquest és un nucli molt –molt– important. Vaig dir-ho la setmana passada, estem en el cinquè any de la crisi, ens hi estem jugant la Catalunya del 2020 al 2030. Ara perquè parlem fonamentalment d'educació, i vostè fonamentalment ha fet referència al preescolar o l'etapa infantil i educació primària i secundària, eh?, igual que infància...

Aquí hem tingut un debat, que vostè l'ha obert en moltes ocasions, que és com fem possible el dret a la llibertat d'escollir centre, que no tothom el pot exercir igual, eh?, perquè aquest és un tema totalment substantiu, i que potser estem anant en un camí –que havíem començat a anar bé– que és l'agreujament de la segregació escolar. Les queixes que vostè ha rebut de com han baixat les partides destinades a programes, volia demanar si eren fonamentalment centres públics, centres de titularitat pública, les queixes, o eren també

concertats? La baixada d'un 20 per cent aproximada dels programes, la baixada de..., o el no-increment de beques, encara que és baixada..., és una partida ampliable... –fa pocs dies escoltava el Govern que semblava que intentaria atendre tothom–, les beques de menjador, les beques de suport escolar... Perquè aquest sí que és un nucli dur, eh? I hi torno a insistir. Exactament, en infància, alguns comentaris, algunes frases que han fet que són altament preocupants. La minva d'ajusts per l'increment de la demanda a famílies pot fer que portem més nens a protecció? M'ha semblat escoltar això.

Per tant, aquest sí que és un nucli molt important: el suport a les famílies i que l'educació tingui equitat i qualitat, tot el sistema educatiu, la LEC ho diu. I això jo crec que, de veritat, perquè hi ha nens... És a dir, parlo del 2020 al 2030 perquè, per descomptat, el que fem o el que no fem amb els nens i els infants i adolescents ara, doncs..., en fi, decidirem quin model social tenim per a aquests propers anys.

És curiós, els últims anys hi havia demandes sobre..., que els pares es queixaven que no podien escollir centre i, en canvi, ara el gruix de les demandes, que no pot ser d'una altra manera, és l'equitat i qualitat del sistema. Em sembla que estem en el nucli dur i és el que hauríem de replantejar totalment, perquè, com vostè deia, arquitectura, programes, programes de suport, distribució –que és l'altra segona pregunta– equitativa de les necessitats educatives especials...; vostè ha comentat el canvi, diríem, o el que planteja en cas d'empat... Això té un pes molt important, o no? Pot afavorir la concertada. Si prioritzen en cas d'empat aquells nens que tenien pares o familiars anteriorment no escolaritzats en aquell moment en el mateix centre, però no em sembla..., potser el tema substantiu, ho veurem amb les dades d'escolarització.

Aquí, hi torno a insistir, el nucli dur que volem ressaltar i demanar en base a les queixes que vostè ha rebut –que entenem que són individuals i grupals i també de professionals– de com la minva de recursos arquitectònics, programàtics, etcètera, beques, etcètera, està fent que s'agregui la segregació escolar, perquè els pares, en ares a la llibertat d'escollir centre, que no tothom té el mateix dret o no tothom té la mateixa possibilitat de la llibertat d'escollir centre.... I també, i és una responsabilitat, és l'etern debat, eh?, l'etern debat de l'equitat –l'etern debat de l'equitat.

I el segon gran bloc, que té a veure amb aquest. En aquest Parlament es constituirà una comissió d'infància –que ens n'alegrem. Aquest pot ser un camí importantíssim per a un pacte nacional per a la infància. Perquè podríem dir que en els últims anys s'ha incrementat la pobresa un 20 per cent, aproximadament; els més vulnerables són els infants. I, ara més que mai, les polítiques de suport a la família, perquè parlem d'infants, però en realitat tot comença amb què fem en polítiques familiars. La minva d'ajuts de prestacions econòmiques d'infant a càrrec, que ara només són per a persones o per a famílies molt –molt– pobres, per dir-ho així, que és el canvi que tenim.

Però també i molt preocupant és com aquesta barreja entre precarietat familiar i desemparament... Aquest

és un nucli molt important, eh?, perquè, de fet, havíem començat a caminar... A Espanya i Catalunya parlem molt de famílies, però, en canvi, des del punt de vista de polítiques familiars hem anat tard –això és molt típic de quan hi han hagut llargues dictadures, és molt típic de països mediterranis. I, en canvi, ara, que havíem començat els últims anys a créixer en suports a les famílies, ara, amb moltes més necessitats en tenim menys. I aquest és un tema, em sembla, importantíssim.

I acabo amb un comentari que vostè ha fet –em sembla transcendent– sobre la salut mental dels infants i joves. Està totalment publicat, científicament demostrat que la precarietat social incrementa els trastorns mentals i augmenta les addiccions. En els set anys d'aquest tan devaluat Govern d'esquerres anterior, les polítiques de salut mental, especialment infantojuvenil, s'havien incrementat –l'oferta, parlo– de manera molt important. Encara érem molt conscients que no havíem atrapat la demanda qualitativa, especialment en temps de dedicació. Però ara –i en tenim constància i així ho diu també el seu informe– s'ha parat l'oferta, l'increment de l'oferta, i, en canvi, augmenta la demanda.

Aquest no és un tema menor –no és un tema menor. És un tema que l'hem de revisar, perquè tant en l'atenció primària, que s'havien començat programes de suport de psicòleg i psiquiatre... I volíem demanar si vostès en tenen constància, no només als CSMIJ, eh?, sinó si vostès veuen, en aquesta necessitat de fer prevenció, els programes de salut escola, en salut mental i addiccions, en diagnòstic precoç, de derivació a la primària, a la pediatria de la primària, als metges de família en el cas de més de catorze anys, a infermeria comunitària, tots els programes comunitaris, perquè podem estar empitjorant. I hi torno a insistir, els més vulnerables són els infants, els que menys parlen, i per això em sembla molt important. I, per altre costat, doncs, menys recursos en un moment de moltes més necessitats.

Moltes gràcies, senyora presidenta.

La presidenta

Moltes gràcies, diputada. Ara té la paraula la portaveu del Grup Parlamentari Popular, la diputada Dolors Montserrat.

M. Dolors Montserrat i Culleré

Moltes gràcies, senyora presidenta. Honorable síndic, també a la síndica adjunta, la senyora Maria Jesús Larios, Jordi Sànchez, una salutació, i a totes les persones que avui els acompanyen, no? Com a continuació de l'anàlisi del passat dia 12, és evident que avui entrem ja en el tercer i el quart bloc, en els quals nosaltres donem una gran importància, doncs, al tema de l'educació i la recerca i la infància i l'adolescència, perquè veiem que són molt vulnerables. I la veritat és que hem posat un accent en els alumnes amb necessitats educatives especials, són les persones més necessitades de tots i els que durant tota la seva vida tindran la necessitat de ser més ajudats per la mateixa comunitat, no?

Constatar també la disminució pressupostària dels ajuts a menjador, el transport escolar, que indica que, en un principi, tant el Govern tripartit com el de Convergència i Unió han donat i donen prioritat a dedicar els diners d'un pressupost a infinitat d'altres qüestions, d'altres temes que no van, evidentment –així ho hem pogut constatar– encaminats a les ajudes al menjador.

Vostè hi ha fet referència, a través del Departament de Benestar Social i Família, amb el qual vostè s'ha posat en contacte, no?, per aquesta situació econòmica desfavorable que estem patint i que manifestava la impossibilitat d'efectuar el pagament de la prestació reconeguda en la major part dels casos i que del 2010 i el 2011 no s'havien atès. Voldríem saber si es va comprometre que tan bon punt hi hagués disponibilitat econòmica, doncs, es farien aquesta part d'ingressos o de prestacions que sí que, tant el 2010 com el 2011, per dir-ho d'alguna manera, estaven compromeses. És veritat que després neix la Llei 6 del 2011, del 27 de juliol, i en una disposició addicional tretzena deixa sense efectes la prestació econòmica, no? Però aquesta sí que..., doncs, voldríem saber quines notícies en té.

I dir-los que, bé, nosaltres, doncs, hem pres molt bona nota, hem fet diferents iniciatives parlamentàries, fins i tot hem portat a terme ara, per als pressupostos del 2012, alguns acords amb Convergència i Unió, de manera especial per al manteniment dels ajuts als centres especials de treball d'iniciativa social i en les prestacions per als alumnes amb més necessitats educatives especials –que les vàrem incloure. I, en canvi, hi vam posar molt d'èmfasi i ho vam treballar i hi vam lluitar molt, doncs, pel tema dels menjadors, tenint en compte que, de 27 milions d'euros que hi havien pressupostats, estem a 11 milions d'euros. Aquí no hi ha hagut manera de poder aconseguir que per part de la conselleria hi hagués alguna qüestió satisfactòria, que es pogués incrementar aquesta dotació pressupostària. Dic això perquè vegin, doncs, que estem efectivament amb les recomanacions que vostè fa, amb les indicacions que ens dóna, que hi estem totalment –totalment– d'acord, no?, que les beques és un pilar fonamental.

I, evidentment, una altra qüestió, honorable síndic: han passat molts anys, fa vuit anys estàvem a set-cents, vuit-cents mòduls prefabricats a Catalunya, i vostè sap que continuem amb més de mil i escaig..., nombre de mòduls prefabricats per als alumns. Per tant, qui més pateix d'aquesta recessió econòmica –és evident– són els nens i nenes a l'escola.

És evident que vostè coneix molt bé que nosaltres sempre hem estat al costat del dret i la llibertat d'escollir els centres, i en aquest sentit hi estem treballant. Vostè ha fet un comentari que m'agradaria, doncs, que ens l'aclarís. Ha dit que feia un control exhaustiu dels fraus que hi havia –si ho he entès bé– sobre els empadronaments –en altres ocasions ens n'havia parlat. Doncs, aquest control, si ens pogués ampliar en què ha consistit o si ens el pogués acotar una miqueta més.

Després posar un accent importantíssim en la manca de ràtio d'educadors; vull dir, estem treballant també en aquesta qüestió. Després, constatem una certa descoordinació, evidentment, del mateix departament

en tot un seguit de prestacions. Estem pel «no» a les reduccions econòmiques. I, evidentment, una qüestió que ens preocupa moltíssim, que és la saturació i les llistes d'espera en la salut mental, que no és suficient i que, evidentment, són els més febles. I que, doncs, aquí és evident que hem de pressionar moltíssim, i la veritat és que no ens serà fàcil el treball en aquesta legislatura per poder aconseguir-ho. Però, de totes maneres, seguim les seves recomanacions i així ho farem.

Hi han altres qüestions, evidentment, que també ens preocupen: el cas d'abonar al més aviat possible les prestacions per infant a càrrec, que comentava. Però hi han pares que se'ns queixen que –com molt bé deia la senyora Maria Jesús Larios– quan van de visita amb els nanos..., aquesta pèrdua de temps, que hi van un dimarts o un dijous, un dimarts i un dimecres... Hi ha molts pares que tenen nens acollits amb família i que no sols han de perdre l'escola, sinó que són dos viatges: baixar a Barcelona... I hi han pares que..., doncs, també ens arriben les queixes que hi ha un retard considerable a l'hora de cobrar la prestació, no?, per tenir els nens a la seva llar.

I aquí, doncs, sí que crec que coincidim plenament, entre d'altres coses que vostè ha comentat, que hi hem de posar molta atenció i intentar que ja que hi ha aquest acolliment i que és un acolliment que és positiu i que molts casos dels que coneixem estan funcionant i funcionen bé, doncs, home, aquestes disfuncions poder-les ajustar el màxim possible. I en aquesta línia hi treballarem.

Sobre el tema de cultura i llengua –i ja molt ràpidament, que se m'està acabant el temps–, vostè sap que sempre hem posat molts accents, doncs, en fi, fins i tot en el segle XXI, en període democràtic, que actualment la sindicatura tingui actuacions en matèria de vulneració de drets lingüístics, si bé sigui el català, bé sigui el castellà, i ara no m'hi puc fer..., no hi entro, no m'hi refereixo. Però és evident que vostè coneix sobradament quina és la nostra posició en aquest camí, i seguint l'informe que vostè mateix, la sindicatura, literalment ens diu: «L'Estatut d'autonomia de Catalunya disposa que totes les persones tenen dret a no ser discriminades per raons lingüístiques i que no són els ciutadans els qui tenen el dret d'opció lingüística, de manera que les institucions, les organitzacions, les administracions públiques queden obligades per aquest dret.» Vostè ho acaba de comentar, i, per tant, nosaltres, des de la nostra posició política, així hi estem treballant.

Però hi ha una qüestió dintre de cultura –ja acabo, senyora presidenta, agraint-li aquest petit marge–..., ha rebut vostè també queixes de cultura, però no sabem quin tipus de queixes, quins tipus de drets veuen vulnerats els ciutadans quan s'adrecen a la sindicatura en matèria de cultura, ja que l'informe no en parla, més enllà de les estadístiques. Per tant, li demanem que ens faci alguna referència als àmbits de cultura en el seu informe, si es tracta de queixes relacionades amb els equipaments, amb l'oferta cultural, amb les biblioteques, amb el patrimoni cultural català, etcètera, quines són aquestes queixes. Comentava abans una il-

lustre diputada que potser no és una temàtica, doncs, que sobresurt, perquè la temàtica important és a la que m'he referit anteriorment, però sí que seria bo conèixer quines són les queixes a aquestes qüestions.

Moltes gràcies, honorable síndic; gràcies, senyora presidenta.

La presidenta

Moltes gràcies, diputada. Ara té la paraula el portaveu..., la portaveu –és la portaveu en aquest cas– d'Iniciativa, del Grup Parlamentari d'Iniciativa - Esquerra Unida i Alternativa, Mercè Civit.

Mercè Civit Illa

D'acord, gràcies, senyora presidenta. En primer lloc, saludar i agrair l'informe que ens ha fet el síndic de greuges, no només a ell, sinó a tot el seu equip, que realment fan un molt bon treball.

En primer lloc parlaré sobre el tema d'educació. Per nosaltres és bàsic educació, infància i adolescència, això no és únicament que sigui la població més vulnerable, que també, sinó que és el futur de la nostra societat, i que, per tant, si no invertim en ells com en els seus drets, tampoc invertim en futur.

Quant a les queixes i les dades que ens dona sobre l'informe d'educació, nosaltres creiem que hi han uns inicis de canvi de model del que podria ser un servei públic d'educació, un sistema públic d'educació a Catalunya. Dos apartats, jo faria dues diferències. Per una banda, els que són a causa de les retallades i de la reducció del pressupost en l'àmbit de l'educació. Però després hi han altres elements que són igual..., vull dir que costen igual, i que nosaltres no compartim, que és el que fa referència a l'equitat en els criteris de prioritats previstos en l'admissió de l'alumnat. Quan hi ha un empat, desempata, doncs, qui ha tingut..., si els seus germans o els seus pares havien estat –no estan, sinó que havien estat– en aquesta escola. Això no costa cap cèntim, però sí que creiem que és un criteri que segrega l'alumnat en funció de la tradició i de les arrels de la seva família en el municipi. I, per tant, nosaltres creiem que el criteri de proximitat al centre educatiu afavoreix la relació, l'arrelament i l'enfortiment entre els barris. I, en canvi, una persona que acaba d'arribar a un municipi no té els mateixos drets que una persona que hi és de tota la vida en aquest municipi. I a nosaltres això ens preocupa, si és, doncs, que el que fa aquest Govern és acontentar les escoles concertades, que el que estan fent és voler escollir el seu alumnat. Podria anar per aquí.

Per una banda això. I, per tant, els criteris i les propostes que fa el síndic nosaltres les compartim totalment –en aquest informe. I després tots els altres aspectes que, evidentment, vénen relacionats amb menys recursos al que és l'ensenyament públic, amb les seves greus conseqüències.

Per una banda tindriem tot l'aspecte de l'autonomia dels centres i els drets de l'alumnat, que, evidentment, necessiten més recursos materials, formatius, econò-

mics, per tal de poder tindre una veritable autonomia del centre i per tal que aquesta autonomia sigui una eina de democràcia real en la vida del centre, si no, amb pocs recursos difícilment es podrà fer.

O aspectes també com el que seria l'educació inclusiva. Aquí reconeixem i pensem que la queixa que ha fet Comissions Obreres és molt encertada, no?, i que per a les persones amb necessitats educatives especials falten més recursos en els centres per poder donar-hi sortida, tant en els processos de detecció, diagnòstic i dictamen..., per cobrir aquestes necessitats.

També podríem parlar, o vostès també ens diu..., sobre la retallada del que serien les beques de menjador, el que serien les colònies, etcètera. Aquí volem fer un especial..., en el tema de les beques de menjador, estem en uns moments de crisi, de crisi econòmica, i que possiblement hi han criatures que el seu menjar el fan en el menjador escolar, o el seu principal menjar és en el menjador escolar. Per tant, aquí sí que nosaltres demanem i continuarem demanant el màxim de recursos en el tema dels menjadors escolars per garantir una mica els drets d'aquests infants.

I voldríem fer..., també pensava fer la mateixa pregunta que ha fet la diputada socialista, que és que la reducció dels ajuts de menjador, la reducció..., pitjors..., o sigui, treballar amb persones que tenen necessitats especials, etcètera, això podria fer, doncs, que hi haguessin més persones desamparades del seu àmbit familiar i que poguessin anar a situacions de protecció. És una pregunta? No ho sé, podria ser un indicador, però nosaltres li ho preguntem.

Bé, també que pensem que és un..., que el fet d'haver retallat la sisena hora en determinats centres escolars pot ocasionar una situació de desigualtat entre els públics i els concertats. Però no únicament seria això, sinó que també vol dir que es podria retallar en programes educatius i en atenció individualitzada. És menys temps, i menys temps que es dediquen a les criatures. I sobretot faria més èmfasi en aquells àmbits o en aquelles escoles amb més problemàtiques socials del seu entorn, on puguin haver-hi nombres més alts d'atur en el seu entorn. Això seria quant a educació.

Quant a infància, doncs, creiem..., i celebrem que hi hagi un informe específic d'infància i d'adolescència, i un parell de consideracions. Bé, vostès diuen en el seu informe que la manca d'ajuts pot provocar –ajuts a infants– que siguin derivats a serveis socials i a protecció d'infants, no? Aquí, jo hi ha una cosa que crec que comparteixo totalment, que en l'àmbit dels ajuts als infants el dret qui el genera és l'infant, no tant les famílies, i que en tot cas les famílies, evidentment, són qui ho gestionen, i que el fet que en alguns moments no hagin complert amb els requisits que se'ls deia a les famílies, doncs, això pugui ser motiu de pèrdua d'aquest ajut cara als infants...

Aquí nosaltres creiem que el que s'ha de fer és potenciar sobretot..., i té una relació molt directa amb el que serien serveis socials d'atenció primària en els centres de salut, en els centres educatius, com vostès deien. I en tot cas la preocupació que sí que és ben cert que els serveis socials d'atenció primària en quantitat, o

en personal o en professionals no s'han retallat, vull dir, encara, però sí que les necessitats de la població han crescut, i els recursos que tenen, clar, sí que han disminuït. I és en aquest sentit que una..., per poder abordar això seria una millor potenciació i més recursos per als serveis d'atenció primària, que serien els que amb un treball d'acompanyament a determinades famílies..., doncs, segurament que aquests ajuts destinats a infants anirien directament a infants.

Un altre dels temes que ens preocupa és el que comentaven..., per una banda, els llistats d'espera per a exploració i diagnòstics, i el que comentaven que, quan un infant pot anar a un centre d'acollida, fer el diagnòstic, el que això pot trigar, que pot estar-hi més temps en el centre d'acollida..., potser necessitaria un servei residencial o potser no, potser amb un bon treball a nivell de primària podria retornar amb la família, no?

I és en aquest sentit que..., quines conseqüències pot tindre per a l'infant el fet de retardar aquest diagnòstic, no? I al mateix temps, doncs, segurament, en primer lloc, les conseqüències per a l'infant, però segurament que, si hi han recursos i hi han uns recursos que estan aturats, potser a la llarga encara és més car també, vull dir, econòmicament, tindre una persona més temps del que correspon en un centre d'acollida.

Per una altra banda, jo el que voldria aquí destacar –que segurament que serà d'informe d'aquest any, del 2012, no tant del 2011– és els centres de justícia juvenil, que a partir d'ara estaran més limitats els seus recursos de temps, dels professionals de temps, en tant que se'ls reduirà –crec que ja tenen un 70 per cent de temporalitat– un 15 per cent la seva jornada laboral. I, bé, jo, segurament, voldria saber la seva opinió, tant me la poden dir ara, o volen esperar l'any 2012, quan tinguin les queixes adients.

Finalment, en el tema de la salut mental, doncs, la preocupació sobretot en el fet que qui té recursos econòmics pot anar a un servei, a un centre de dia o a un centre de rehabilitació privat, i qui no, doncs, ha de fer la llista d'espera. Que, realment, salut mental, possiblement en l'àmbit de la història de la salut, sempre ha sigut la que ha quedat en segon lloc i no s'ha desenvolupat tant. Però, clar, en el que és infància i adolescència... I, a més a més, fer retrocessos del que hi havia hagut, doncs, realment és preocupant. Però, i sobretot, qui té recursos que pugui anar a un centre privat, i qui no en tingui que no hi pugui anar.

I res més, en tot cas, de cultura i llengua crec que demostra l'informe del síndic que no hi ha un problema de llengua a Catalunya. I mostrar la preocupació i el recolzament en el que és que el Govern de l'Estat a Catalunya, evidentment, compleixi la Llei del síndic i doni les dades que són necessàries.

Moltes gràcies.

La presidenta

Moltes gràcies, diputada. Ara té la paraula la portaveu del Grup d'Esquerra Republicana, Violant Mascaró.

Violant Mascaró i López

Gràcies, presidenta; gràcies, síndic, i adjunts i tot l'equip que l'acompanya. Com la setmana passada, estem davant d'un bloc en què ens agradaria parlar més de set minuts, perquè s'ataquen temes, es parla de temes troncats en el benestar i la crisi en aquests moments. I, per tant, hi ha moltes qüestions que ja han estat dites, però m'agradaria potser començar per la qüestió que alguns, doncs, han qualificat una mica de menor, no?, que és l'apartat de llengua i cultura.

Home, segurament, hi ha menys queixes perquè, com dèiem, és el cinquè any de crisi, però segurament –i deixi'm que faci aquesta valoració– és que potser ens hem acostumat durant dècades a anar-nos adaptant a les situacions, tot i que siguin injustes, doncs, que no afecten apartats vitals del nostre ser, no?

De totes maneres, veiem en l'informe que la Delegació del Govern torna a no facilitar la informació i a incomplir l'article 59 de la Llei del síndic. La pregunta és molt senzilla: si la delegació del Govern col·labora en alguns dels àmbits en què té a veure el síndic, no? L'altre dia també parlàvem d'immigració, de l'incompliment de l'article 59 per part de la Delegació del Govern de l'Estat a Catalunya.

També comentava que han estat acceptades totes les reclamacions o les observacions que ha fet el síndic perquè els ciutadans rebin les testimoniances que els afecten en els seus procediments administratius. La meua pregunta seria si aquestes recomanacions també són acceptades, per les administracions de justícia o de l'Administració General de l'Estat, a l'hora, doncs, com vostè deia, de no ser atès o de no entendre una llengua pròpia del país; si aquestes observacions també han estat observades i complertes.

Deixi'm passar així, ràpidament també, a tots els temes d'ensenyament. Com deia, moltes de les qüestions han estat tractades pels diputats que m'han precedit –els ajuts a menjadors, el transport escolar–, però certament observem aquest increment important del nombre de queixes en educació infantil, preescolar, primària, secundària, respecte del 2010. Especial increment en desigualtats i desequilibris si ens fixem en el contingut de les queixes, en bona part per l'accés a l'alumnat amb necessitats educatives especials. És a dir, fariem, doncs, allò..., un gran resum podria ser aquest, no?

Pel que fa a l'educació inclusiva, per les llistes d'espera a l'hora d'accedir a les unitats de suport d'educació especial, restringides des de fa dos cursos, i aquesta és una situació especialment greu, entenem. Pels criteris d'admissió de l'alumnat, que es repeteixen de nou a partir d'avui, que comença la preinscripció del curs 2012-2013. En aquest decret de matriculació que s'aplica a partir d'avui, doncs, en comptes d'atribuir més competències de control a les comissions d'escolarització o potenciar les oficines municipals d'escolarització –que són mesures emparades per la Llei d'educació–, s'introdueixen criteris de desempat –com deia ara mateix la diputada d'Iniciativa– que generen una forta sensació d'opacitat i d'arbitrarietat per a moltes famílies que participen en aquest procés de preinscripció.

L'article 48.1 de la Llei d'educació obliga a establir, a més a més, un percentatge màxim d'alumnat amb necessitats educatives especials per evitar concentracions d'alumnat en determinats centres. Doncs, en aquest decret el departament no ha establert territorialment la proporció màxima d'alumnes i, en canvi, permet ampliar les zones d'escolarització en municipis com Barcelona amb el pretext que les famílies puguin millorar les seves opcions a l'hora de triar plaça, quan, vaja, nosaltres tenim molt clar que no afavoreix, sinó que provoca un desequilibri escolar.

Vostè diu i nosaltres creiem que cal continuar impulsant més que mai la millora de l'escola pública i potenciar la igualtat d'oportunitats. Calen mesures correctores i consensos que evitin noves situacions de desigualtat. I el departament d'educació està fent el contrari si ens guiem per aquestes queixes recollides durant el 2011. En aquest apartat tindríem una pregunta, que és sobre el seguiment de l'informe de provisió i accés als serveis de transport i menjador escolars que estava en tràmit, segons l'informe del 2010: en quin punt està, aquest informe de provisió, quines conclusions i quines recomanacions inclou.

Després ja, fent, així, un capmàs de les qüestions gravíssimes que hem comentat i que ha comentat vostè mateix o la síndica adjunta, i que s'han anat repetint, sobre les qüestions en els àmbits més vulnerables, que, ajuntant coses dites la setmana passada quan es parlava de PIRMI i del suport als més necessitats, podríem dir que en aquest moment el desemparament dels més vulnerables és patent i és greu i afecta moltes vies, no?, perquè menys polítiques familiars –ho hem estat sentint– significa un augment de sol·licituds de recursos públics. I en el cas que ens ocupa ara mateix, doncs, en salut mental o en protecció, en sistemes de protecció, no?

Pel que fa a sistemes de protecció, és remarcable, i tant als sistemes de protecció com a la salut mental, que són els professionals dels serveis a la infància els qui sol·liciten i els qui demanen informació i els qui denuncien irregularitats –els cuidadors, els acollidors, els responsables dels centres residencials; els dels mateixos serveis de salut mental infantil i juvenil. Amb la qual cosa el que nosaltres volem és remarcar la responsabilitat i el compromís, la bona fe dels treballadors públics, que fan més amb menys, tot i que hem arribat a un moment en què em sembla complicat justificar segons quins menys –menys jornada, menys sou– en llocs amb menys serveis i menys pressupost.

Recordem que tots aquests centres, que vostès mateixos han detectat que no es compleixen les ràtios establertes, que no es cobreixen algunes baixes, que això fa impossible que alguns nens puguin sortir a sortides familiars amb normalitat o sortir a visites mèdiques, estan regulats, estan concessionats per empreses. I vostès fan una observació que a mi em preocupa, perquè hem de recordar a l'Administració que, si exigim a acollidors i pares uns mínims o uns màxims de garantia en la cura dels infants, el que ha de fer l'Administració és garantir que aquest treball educatiu, si l'exerceixen entitats, el facin bé. I aquí hem de recordar que la retallada afecta dramàticament també tots aquests

concerts educatius, sanitaris i socials, amb la mateixa proporció que queden retallats els treballadors públics.

Pel que fa a salut mental, molt ràpid i molt breu, perquè ja ha estat dit, aquest increment d'oferta que hi havia hagut durant set anys ara no només s'ha aturat, sinó que s'ha disminuït, amb la qual cosa –i lligant amb el que hem anat dient– tenim més necessitats i menys ofertes. I aquesta desigualtat perquè no s'ha complert, no s'ha desplegat el Pla director de salut mental, no s'ha desplegat el programa de trastorns mentals greus per a adolescents, que em semblen, doncs, grans mancances en els joves, adolescents, infants més vulnerables. Creem una claríssima desigualtat, no només no se'ls dona l'atenció adequada en una matèria tan sensible, sinó que es crea una desigualtat en el ple desenvolupament del dret a la salut dels infants amb menys recursos, perquè on sí que n'hi ha és recursos en l'àmbit privat. I això, em sembla preocupant que anem any rere any retallant uns serveis, retallant uns treballadors, en uns sectors que cada vegada tenen més necessitats.

Res més. Moltes gràcies, presidenta –perdó.

La presidenta

Moltes gràcies, diputada. Ara té la paraula el portaveu del Grup de Convergència i Unió, Ferran Falcó.

Ferran Falcó i Isern

Sí, hola, bon dia. Benvingut el síndic i tot el seu equip. En aquesta ocasió revisarem tres qüestions. La primera fa referència a les qüestions relatives a l'educació i a la recerca. En aquest sentit, tres coses a dir per part del nostre grup.

L'informe del síndic fa referència a queixes en els processos d'admissió d'alumnat i en destaca, entre d'altres, la que fa referència als nous criteris aplicables en cas d'empat, com ara el criteri d'haver tingut un germà al centre, o pare o mare en el centre educatiu sol·licitat. De tot això n'hem sentit a parlar i també s'hi han expressat els grups que m'han precedit en l'ús de la paraula.

És evident que des del nostre grup parlamentari i des del Govern no es comparteix la crítica que l'informe fa quan afirma que aquests criteris poden introduir possibles desequilibris o incrementar la segregació escolar, no ho compartim. És una opinió respectable, com qualsevol altra, però hi ha raons, en tot cas, que suporten aquest argument. El primer és que aquesta és una mesura –pot ser més bona o pot ser més dolenta, es pot criticar des d'una banda o des d'una altra– que ha estat aprovada pel Consell Escolar de Catalunya; i això no és obviament, no és menor i no es pot, diguem-ne, aïllar de la qüestió. Aquesta és una mesura que ha estat aprovada pel Consell Escolar de Catalunya, i això per nosaltres té un valor i l'hi hem de donar. I, en segon lloc, hi ha avenços..., i destaquem que hi ha avenços dels quals no es fa esment –suposem, perquè no generen queixes–, com és que es tingui la mateixa consideració i puntuació a les famílies monoparentals que a les nombroses. És a dir, sobre aquesta

qüestió no se n'ha parlat, però també nosaltres la volem posar de manifest i com a argument.

I, en tot cas, el que ens sembla és que segons quines afirmacions haurien de poder venir suportades per dades que les poguessin avalar, no?, i a vegades emetem opinions sense tenir un reforç, diguem-ne, amb dades. Però, en tot cas, davant els grups de l'oposició que han manifestat les seves reserves sobre aquesta qüestió, recordar-los que aquesta ha estat una mesura que al seu dia va aprovar el Consell Escolar de Catalunya.

També celebrar que el síndic manifesti que hi ha hagut una millora amb relació al control del fenomen dels falsos empadronaments per obtenir plaça en un centre escolar. Això a nosaltres ens satisfà, que com a mínim es detecti que hi ha hagut aquesta millora. I sabem que s'està treballant molt estretament amb els ajuntaments, que són agents essencials en aquest procés de matriculació, per combatre aquestes pràctiques; també sabem que queda molt per fer. Però, en tot cas, ens agrada sentir que com a mínim es detecta una certa millora pel que fa a aquest aspecte.

També, una tercera qüestió que fa referència a l'informe del síndic és l'opinió sobre els efectes que els reajustos pressupostaris poden estar tenint sobre la qualitat de l'ensenyament. Nosaltres som conscients que les dificultats econòmiques hi són –d'altres no sembla que ho siguin–, però també som conscients que el pressupost corresponent al personal docent de l'any 2011 s'ha mantingut respecte de l'any anterior i que el Departament d'Ensenyament considera que les mesures organitzatives no vulneren el dret de l'alumnat a una educació de qualitat i en condicions d'igualtat.

Alguns exemples que vénen a reforçar aquesta qüestió: les hores lectives que el personal docent dedica a cada grup d'escolarització, que s'han incrementat en una hora. Això ha generat controvèrsia, queixes, etcètera, però això ve a reforçar aquest compromís del Govern per una educació de qualitat en condicions d'igualtat, malgrat les situacions pressupostàries en què un govern també demana dels professionals un esforç per mirar de mantenir la qualitat del servei.

Un altre exemple és que, malgrat que alguns projectes de noves escoles estan patint retards –i és veritat–, el mateix síndic valora positivament la reducció dels mòduls prefabricats fins a l'actual xifra de 1.015. També, en aquest sentit, els mòduls prefabricats o barracons –segons si estàs al Govern o estàs a l'oposició– han estat objecte de controvèrsia política durant molts anys i han fet molt de mal, perquè s'han estigmatitzat com si fossin una cosa que no són. I els mòduls prefabricats moltes vegades tenen més condicions d'habitabilitat que moltes escoles del país. Per tant, val la pena, doncs, situar les coses en la seva justa mesura, no?

Les ràtios d'alumnes van baixant i aniran baixant més perquè baixaran les necessitats d'escolarització. Les dades en aquest sentit són prou clares: el curs vinent s'escolaritzaran 4.700 infants a P3 –per tant, nascuts el 2009– menys que aquest curs, i l'any següent n'hi hauran 800 menys encara, no arribarem als 4.000. L'evolució demogràfica cal tenir-la en compte, perquè el que no es pot fer és començar a construir escoles o

a ampliar línies quan les previsions a curt termini ens indiquen que progressivament hi haurà menys demanda i que, per tant, la sobreràtio baixarà. Per cert, de fet, ja ho està fent: aquest curs hi ha 108 grups de P3 en sobreràtio en lloc dels 175 amb què es va començar el curs 2010.

Un altre exemple sobre aquesta matèria: s'està fent un esforç per mantenir la dotació de beques menjador –s'està fent un esforç per mantenir la dotació de beques menjador–, perquè compartim amb tothom la importància estratègica que tenen en el si de la comunitat educativa i del bon funcionament de la comunitat educativa. Les dotacions ordinàries han passat de 20,8 milions el 2009 a 21,8 el 2011, s'han incrementat. Però és evident, i en aquest sentit no només per això, sinó també per altres tipus de queixes en matèria d'educació, que, si hi ha una reducció pressupostària, hem d'estar disposats a canviar o a mirar com ens ajustem, no?

Hi havia una –no sé si està tancada o no–, en tot cas, doncs, una qüestió que a nosaltres ens va interessar, que era una actuació d'ofici de la sindicatura a Reus per un canvi de model en el que ha estat l'atorgament de beques. No sé si aquesta actuació ja està acabada, ja està concretada, però les dades que nosaltres tenim ens indiquen que s'han acabat donant més beques que els anys anteriors i que la qüestió dels dos anys d'empadronament necessari per accedir-hi venia, diguem-ne, també condicionada a informes socials que en cas de necessitat, doncs, feien innecessària la qüestió aquesta dels dos anys, i que s'han acabat donant força beques, malgrat no haver-hi dos anys d'empadronament, i, en tot cas, més que l'any passat.

També, entrant una mica en –i ràpidament– la qüestió de la infància i l'adolescència –i, en tot cas, al segon torn, doncs, ja pots parlar-ne menys, diguem-ne. Quant a les prestacions per infant a càrrec dir que, efectivament, el 2010 i el 2011 van quedar prestacions per pagar. També és veritat que la llei de pressupostos, la llei d'acompanyament, preveu cinc anys per poder fer efectiu aquest pagament, i no obviar tampoc, com en d'altres casos s'obvia, doncs, que el nou Govern es va trobar en el seu moment amb 106 milions d'euros no pressupostats als quals s'havia de fer front, no? Per tant, d'una manera o d'una altra, quant a aquesta prestació, doncs, la llei permet anar-lo cobrint, aquest deute, en els propers cinc anys.

Les mancances en atenció a la salut mental també ens han cridat l'atenció perquè ens preocupen per reiteratives. Només recordar que el Pla director de salut mental es va aprovar el 18 de febrer del 2006, que tenia objectius per al 2010, i que pel que sembla entre el període 2006-2010 ben poca cosa es va fer. I ara, doncs, continuem, diguem-ne, amb la necessitat de..., o surten, en tot cas, en l'informe del síndic les mateixes mancances. Però, bé, el Pla director de salut mental és del 2006 i ens preocupa que es continuïn detectant mancances en aquest servei.

Quant a cultura i llengua, ho vàrem dir l'altre dia: jo crec que les dades que aboca l'informe del síndic..., nosaltres creiem que les dades que aboca l'informe del síndic evidencien que tots aquells que promouen

la brega lingüística a Catalunya, doncs, no tenen raó perquè realment les queixes ocupen una part molt minoritària del que és el conjunt de l'actuació del síndic.

Gràcies.

La presidenta

Sí, moltes gràcies, diputat.

Ara interrompem la sessió per un espai de cinc minuts aproximadament i després la reprendrem.

Gràcies.

La sessió se suspèn a dos quarts de dotze del migdia i tres minuts i es reprèn a tres quarts de dotze i nou minuts.

La presidenta

Bon dia. Reprenem la sessió de la sindicatura de l'informe anual.

I ara té la paraula el síndic per contestar als diferents grups parlamentaris, i disposa d'un quart d'hora per a la resposta. Gràcies, síndic.

El síndic de greuges

Gràcies, presidenta; molt ràpidament. Pel que fa al sistema educatiu, jo voldria que tots fossin conscients que parlem d'un sistema que, immers com qualsevol altre servei, o qualsevol política pública, en un context de crisi i de dificultats pressupostàries, no deixa de ser un sistema que tenim endarrerit des de fa molts anys si ho comparem amb qualsevol democràcia amb la qual ens volem homologar. I és en aquest sentit que nosaltres posaríem l'accent a lluitar per la igualtat d'oportunitats.

Engegaria una mica l'exemple del que pretenc dir amb tota aquesta disquisició sobre el sistema educatiu l'ús d'aquesta paraula, que pot tenir dues lectures, com és la de «barracó», o «mòduls prefabricats». Fa molt de temps que des del síndic diem que no podem fer una equació mecànica barracó igual a condicions infra..., el que sigui. Hi ha de vegades mòduls prefabricats que estan en situacions molt millors que escoles existents. Ara bé, és necessari, dins d'un tema complex, analitzar cas per cas, i la mateixa concepció del que significa el mòdul –o el barracó–, on és, on es construeix, què és el que ocupa, de vegades fins i tot part dels equipaments escolars, quan havia de ser renovat, a quines ampliacions se sotmet, i, per tant, l'anem deteriorant, i un llarg etcètera.

A nosaltres, quan se'ns ha preguntat si les queixes que rebíem sobre els decrements venien d'escoles públiques o privades, aquell grup de 165 centres a què hem alludit són tots públics; això no vol dir que aquest decrement no afecti també els centres privats, com per exemple amb les aules d'acollida, o altres exemples que en podríem treure, no?

Si se'ns pregunta si la minva d'ajuts porta els nens a protecció, seria molt atrevit i molt poc basat, per part

del síndic, contestar categòricament; el que és evident, que des dels centres se'ns diu que hi ha un increment de precarietat, i que el que caldria és que entre tots estudiéssim aquesta possibilitat de relació que està formulada en la pregunta.

Quan el Govern de Catalunya va aprovar el criteri de desempat a què hem alludit tots, que pot afectar, quant a ús, una població d'un percentatge relativament baix, valdria la pena aturar-se en el que és significatiu d'aquest criteri. Primer, nosaltres en l'informe –i en la meua presentació, i m'he aturat i ho he repetit dues vegades– diem que pot afectar, que pot significar. No ens atrevim a dir «significa», «afecta», directament. Però sí que vull recordar, perquè són fets concrets, que el Govern el va acordar sense haver-lo passat pel consell escolar, i sense incloure'l en el decret d'admissió. Que el síndic aleshores va treure una resolució al respecte, i el síndic, persona, acompanyat de l'adjunt dels infants, es va reunir amb la consellera pertinent, i vam estar discutint sobre aquesta matèria. I arran també de les recomanacions del síndic, va ser quan es passa pel consell escolar, es modifica el decret d'admissió i està ja ara en aquests termes.

Així i tot, hi ha una segona part que ens falta poder concloure a tots, començant pel departament: afecta o no afecta? Ens falten dades. I les hem demanat al departament, i les estem estudiant per part nostra en alguns municipis. I seria molt imprudent per part meua que les puntes que es comencen a detectar les elevés a categoria. En parlarem tranquil·lament quan puguem treure aquestes conclusions.

Sobre les prestacions de les beques de menjador, nosaltres ho hem seguit amb actuacions d'ofici, i estem veient com evolucionen. No entrarem, com poden comprendre vostès, a la discussió sobre les partides pressupostàries de cada any; les tenim a l'informe i les hem assenyalat ja des de fa uns quants anys, i la reducció també des de fa uns quants anys.

Sí que hi ha un cas concret –que aquí ja s'ha assenyalat–, que és el de Reus, on es va introduir el tema dels dos anys com a mecanisme per accedir-hi. Al nostre entendre pot ser una discriminació per a nouvinguts; sabem que no ho és per a la gent que està en pobresa reconeguda i extrema –perquè hi han altres vies per accedir-hi, com són les vies socials–, pot afectar la pobresa moderada, pot afectar un conjunt no pas petit de la població escolar. Hem demanat dades a l'ajuntament, i els garanteixo que, quan les tinguem treballades, els aportarem els nostres resultats.

Sí que continuem amb el control sobre el frau en l'empaddingament. Veiem uns ajuntaments i un departament més diligents, més actius. S'han fet millores en la normativa, però és evident que hi ha un efecte pervers –al qual he alludit en la meua presentació–, que els ajuntaments no poden combatre, que és la rapidesa amb què assistim a baixes o altes en el padró, que, per tant, quan un va a controlar-ho, ja torna a estar en la situació teòricament regular, però el frau està fet.

Si se'ns demana sobre com s'apliquen els mecanismes contra la segregació, el 2011 hem de dir que encara no s'ha desplegat l'article 48 de la llei. Se'ns diu des del de-

partament que ho estan estudiant i que aviat ho duran a terme, però és un tema que està pendent d'aplicació.

Sobre el tema de salut mental –i els prego que parlin del que diu el síndic, no del que legítimament poden discutir vostès com a grups parlamentaris al respecte–, és un tema que fa temps que detectem, no és pas només de l'informe d'enguany. No tenim dades per entrar en la polèmica sobre l'aplicació del pla concret, sí que ens continuen arribant queixes sobre problemes d'accés als centres. I, evidentment, també ho treballarem nosaltres com una actuació d'ofici.

Insistim que tots estem d'acord que de cara als infants en risc és molt més positiu una acollida en família que no pas als centres. Això ho diem tots. Però també insistim que continuem detectant que baixa percentualment l'acollida i puja la política de centres. Vull dir, això és un fet com ara és de dia. I és el que diem en els informes any rere any, i ho volem tornar a subratllar aquest mateix any.

Se'ns respon sobre les prestacions d'infants a càrrec que les poden anar donant segons disponibilitat. Sabem que la llei preveu cinc anys –la nova llei– i també sabem que vostès han aprovat una moció, però l'han aprovat el 2012, i, per tant, no valorarem en l'informe del 2011 l'efecte d'aquesta moció. De la mateixa forma que les mesures que s'han pres sobre els centres de justícia juvenil per al 2012 no les hem inclòs en l'Informe del 2011.

Per últim, sobre cultura, tenim un conjunt de temes puntuals, molt petits, sobre patrimoni, conservació, troballes arqueològiques, equipaments, horaris, etcètera. Tot això ho tenen en el CD de resolucions, allà inclòs; no ens ha semblat que tenia prou categoria per incloure-ho en l'informe. Sí que està en el CD perquè allà hi és tot, no?

En canvi, continua tenint categoria el tema dels drets lingüístics. És un tema menor. És un tresor que cal preservar, i ho diré any rere any, i més quan veig les barbaritats que es volen cometre. És un tresor que cal preservar, és una gran eina. Se'ns pot provocar una allau de queixes, o d'escrius que volen ser queixes. I tant! Jo els vaig explicar que un any ens ho van fer. En tres dies vam rebre 250 o 300 correus, que eren autèntiques expressions ideològiques, o ideologistes, sobre una política afermada, consolidada, que està donant resultats molt positius. I vàrem respondre que ens donessin, si us plau, dades sobre queixes, no sobre expressions ideològiques, que el síndic no ha d'atendre, amb perdó, sinó que ha d'atendre sobre fets concrets que puguin venir a partir de lesions de drets, que no hem trobat.

Hem creat, fins i tot comencem a crear una força –una *task force*, que diuen els anglesos– entre altres *ombudsmen* que tenen situacions també de problemes lingüístics per intercanviar els procediments. I els reitero el que ja ha dit el Consell d'Europa: Catalunya n'és un exemple avui en el món, de política lingüística. No el malmetem. I fem pedagogia i projecció a la resta de l'Estat, on també s'alimenten autèntiques barbaritats sobre la situació a Catalunya.

Gràcies, presidenta.

La presidenta

Moltes gràcies, síndic. Comencem... Esperem primer un minut, per fer el canvi, i comencem ja el quart bloc, en aquest cas, de l'informe anual.

La sessió se suspèn a les dotze del migdia i quatre minuts i es reprèn a les dotze i cinc minuts.

La presidenta

Reprenem la sessió. Síndic, quan vulgui.

El síndic de greuges

Gràcies, presidenta. No em correspon exactament, possiblement, dir-ho jo, però no m'estic de dir-ho, que acabem de saber que hi ha hagut un tiroteig a la ciutat de Tolosa en una escola, on hi han hagut dos morts i dos ferits greus, i que evidentment són d'aquelles coses que, a més, parlant d'educació, encara tenen més oportunitat; és un fet lamentable i rebutjable.

M'acompanyen en aquesta sessió, presidenta, a part de l'adjunt general, el director d'algunes àrees que treballarem, el senyor Francesc Vendrell, com m'acompanyava abans i ara –que m'havia oblidat de dir-ho– la directora del gabinet i comunicació, senyora Judith Macaya –el senyor Francesc Vendrell i la senyora Judith Macaya–, i un conjunt d'assessors, com són Maria Trias, Mar Torrecillas, Daniel Ruiz, Elisenda Padrós, Pilar Rosquiel, Núria Sala, Joaquim Soler, Dolors Rovira, Roser Solé, Ruth Blázquez, Nela Ávalos i Jordi Reixach. Tots ells col·laboradors en les diverses àrees que treballarem, segurament les àrees que queden una mica més disperses en el bloc que habilitem per a discussió en comissió.

En primer lloc, parlaré de seguretat ciutadana i justícia. En aquest camp parlarem de maltractaments i rigors innecessaris de vegades per part de les forces de seguretat –molt en concret el debat que hi ha hagut sobre els fets de la plaça de Catalunya–, desacords en sentències judicials, col·legis professionals, serveis penitenciaris. Vora del 40 per cent de les queixes d'aquesta àrea s'han tancat després d'haver comprovat que s'havia actuat correctament, i el 90 per cent de les consideracions han estat acceptades.

En el cas dels serveis penitenciaris, reiterem el mateix que també hem dit en l'informe de l'autoritat catalana, que de vegades en l'ús de mitjans coercitius en els centres penitenciaris s'ha d'observar una aplicació proporcionada, han de comptar amb l'autorització del centre i s'ha de comunicar de seguida al jutge de vigilància penitenciària, cosa que no succeeix de vegades, o massa sovint, i es retarda massa aquesta comunicació. I, com sempre, tenim les dificultats probatòries quan hi han denúncies d'irregularitats. Sempre les investigacions del servei d'inspecció conclouen sense indicis d'irregularitat i maltractaments; si de cas, s'obren diligències prèvies que l'Administració tanca després de la inspecció.

Falten tipus de prova, i això continua provocant una gran desigualtat entre Administració i intern. I tornem

a recomanar mecanismes d'enregistrament i emmagatzemament d'imatges, que, com ens diuen tots els funcionaris amb els quals ens entrevistem quan anem per aquestes dependències, són la millor prova i la millor garantia per als drets.

Pel que fa a l'actuació policial, vàrem assenyalar que el dret de reunió o de manifestació ha de ser compatible amb l'ús comú d'espais públics i els drets de tercers. Tenim sempre les versions contradictòries entre els agents i afectats quan el ciutadà no pot aportar elements de prova sobre el que fonamenta la seva queixa o la seva denúncia.

Continuem dient que hi ha hagut de vegades respostes desproporcionades amb una contundència que es podia haver estalviat per part de les autoritats, i que continuem sense mecanismes clars d'identificació pel que fa als agents, especialment de les brigades mòbils, els anomenats Brimo.

Els puc dir que les respostes que hem obtingut de l'Administració, en concret sobre l'actuació d'ofici a la plaça de Catalunya, són positives en la mesura que accepten la majoria de recomanacions que ha fet el síndic: com és que ha de tenir en compte respostes coherents i efectives davant de les mobilitzacions socials; com és el suggeriment de formació específica a les brigades mòbils, i el compromís que adquireix el departament d'impulsar un nou marc de formació; com és el de valorar la necessitat d'utilitzar sempre de forma proporcionada la força, i el de tenir mecanismes per sancionar quan algun dels agents pugui haver utilitzat desproporcionadament aquesta força; com és el tema de la identificació dels agents, quan se'ns diu que encara no s'ha fet efectiva, perquè porten mesures de protecció, però que estan estudiant com poder-ho superar; com és la recomanació per a instruments de mediació, i s'ha creat una àrea de mediació, negociació i responsabilitat social corporativa per part de la policia catalana; com és el protocol necessari per coordinar-se amb la Guàrdia Urbana –Mossos d'Esquadra i Guàrdia Urbana–, suggeriment acceptat i que espero que estigui ja en marxa en el treball de les autoritats d'ambdós cossos, o com és el d'actuar penalment quan hi han agressions contra càrrecs electes. I aprofito que torno a ser al Parlament per dir: no fem cap broma ni relativització sobre aquest fet, fou greu que càrrecs electes fossin agredits. És greu que s'agredeixi qualsevol persona, és més greu encara –i això és democràcia, i democràcia representativa– agredir càrrecs electes.

Pel que fa als col·legis professionals, insistim en els mateixos col·legis que motivin les seves resolucions i que informin els ciutadans i que incloguin peu de recurs a les resolucions administratives.

I pel que fa a l'Administració de justícia, contemplem la sobrecàrrega de treball que pateixen alguns òrgans judicials de Catalunya fruit també de l'augment de plets i limitacions pressupostàries –fruit de l'augment de plets i de les limitacions pressupostàries. El mateix constatem sobre registres civils col·lapsats per augment de feina i manca de treballadors. I ens arriben queixes sobre l'Hospitalet, sobre Barcelona, sobre Cornellà de Llobregat.

Pel que fa a l'àrea de consum, és l'àrea on s'han rebut més consultes, i en global, entre queixes i consultes, tenim a 3.649 actuacions; és el 16 per cent del total. Són sobre el subministrament, sobre telecomunicacions, sobre temes elèctrics, sobre temes d'entitats financeres. El 41 per cent de les queixes s'ha tancat havent comprovat que s'ha actuat correctament, i se'ns han admès en el 96 per cent dels casos les nostres recomanacions.

Afecten prestació de serveis bàsics, el malestar que es genera en una persona quan es veu privada d'aquests serveis o quan hi ha una lentitud per tramitar l'alta o la tardança a reconnectar un servei quan ha estat tallat per motiu de suspensió per manca de pagament. S'ha de millorar la informació i s'ha d'incloure una previsió de temps per a l'atenció a les persones.

El Codi de consum imposa un catàleg d'obligacions. Per exemple, disposar d'un telèfon d'atenció d'incidències i reclamacions que ha de ser gratuït. I aquest no es pot localitzar avui de manera clara, i demanem a les companyies i a tothom que es compleixi aquesta previsió. No es tracta només d'un telèfon gratuït per a avaries i urgències, que pot induir a confusió enfocar-lo així, sinó com diu el mateix Codi de consum.

Pel que fa als transports públics, continuem tenint queixes, especialment, sobre Renfe rodalies i mitjana distància. I alguns temes relacionats amb la devolució del bitllet quan hi han retards, previstos per la norma.

En medi ambient tenim queixes sobre la contaminació acústica i llicències d'activitats. En el 31 per cent dels casos tancades havent vist que l'actuació de l'Administració havia estat correcta, i en un 95 per cent dels casos d'acceptació de les nostres resolucions. Com de costum, comencem pel tema de contaminació acústica, quan hi ha una inactivitat municipal davant de la contaminació acústica i quan han crescut –segurament també per la llei del tabac i la llei que prohibeix fumar en espais tancats– els sorolls que poden derivar de terrasses en la via pública, que generen molèsties.

Sobre l'aigua, assenyalem dos apartats específics: les queixes relatives a la qualitat ambiental i les queixes relatives al que es pot despendre de la consideració de l'aigua com a bé bàsic i de vegades a la manca d'entiment per part dels usuaris del que són les tarifacions.

I, per últim, assenyalaria en aquest apartat que anem endarrerits a garantir el dret a la informació ambiental, a donar transparència i participació en aquesta qüestió; i aquí les administracions haurien de ser proactives també, perquè així s'ha regulat en normativa important europea.

Pel que fa a l'urbanisme i a l'habitatge, tenim queixes sobre les subvencions i ajudes per a l'habitatge, sobre disciplina urbanística i sobre gestió dels planejaments. El 41,7 per cent de les queixes s'han tancat havent comprovat que s'havia actuat correctament i en el 90 per cent dels casos se'ns han acceptat les consideracions.

La manca de recursos econòmics, pel que fa a urbanisme, tant per part dels ajuntaments com de les persones, és un dels factors que dificulten desenvolupar

urbanísticament algunes zones, com són obres de conservació, ordres d'enderroc, execucions subsidiàries, que perden força davant la impossibilitat de ser costejades.

Continuem amb els dèficits en organitzacions, com havíem assenyalat des de fa uns quants anys, en la manca de dotació de serveis, en els sectors pendents d'urbanitzar que han quedat paralitzats; o amb el que significa, per la crisi, l'abandó d'edificacions a mig construir, amb el corresponent perill i inseguretat; la manca de devolució de finances prestades, per manca de liquiditat i problemes de tresoreria, la demora excessiva en llicències, o la imposició de condicions feixugues a l'hora d'obtenir una llicència.

Pel que fa a l'habitatge, la renda bàsica d'emancipació ha continuat generant problemes, en el retard de pagament, el retard a emetre resolucions quan es justifiquen canvis de domicili o dades bancàries. Sabem que ha estat suprimida per l'actual Govern d'Espanya. Amb tots els seus problemes i la mala implementació, la renda bàsica no deixava de ser una forma d'ajuda, que amb la seva supressió no ha estat substituïda per cap altre mecanisme.

Pel que fa a la prestació permanent per al pagament de lloguer, la insuficient dotació pressupostària de les convocatòries per ser beneficiari de la prestació permanent per al pagament de lloguer ha determinat no poder acceptar noves sol·licituds.

També rebem queixes pel que és la cessió d'ús dels habitatges privats a l'Administració. I evidentment, en aquest apartat, el tema estellar en el qual hem estat treballant i continuem treballant és el redreçament dels deutes hipotecaris. Les execucions hipotecàries en la seva pràctica general poden generar un risc d'exclusió social per als afectats.

Vàrem crear una comissió des del síndic formada per representants de l'Agència d'Habitatge, de l'Illustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, del Col·legi de Notaris, del Tribunal Superior de Justícia, de Càritas i d'entitats financeres. Ens varen proposar i els vam proposar tres recomanacions: la primera, difondre entre totes les persones que ho necessitin els serveis d'Ofideute i de Càritas, i incentivar les entitats financeres que participin i col·laborin en aquests processos; una sèrie de modificacions fiscals, i uns canvis en l'ordenament jurídic.

Les modificacions fiscals moltes ja són en la llei d'acompanyament de l'actual exercici pressupostari a Catalunya. Les modificacions de l'ordenament jurídic les presentarem aviat seguint el model que hi ha a França i altres democràcies europees, per al que són les comissions administratives en el cas del sobreendeutament.

Pel que fa als tributs, hem rebut queixes sobre impostos locals, sobre taxes locals i sobre l'IRPF. Hem tingut un 32 per cent de queixes en què hem comprovat que s'havia actuat correctament, i només és un 78 per cent l'índex de queixes acceptades. Curiosament, en el camp dels tributs és on tenim el percentatge més baix de recomanacions acceptades.

Hem tingut temes estellars, com és el debat amb l'Ajuntament de Barcelona sobre el preu públic per a la recollida de residus comercials i industrials en els casos d'aquells que exercint determinades professions no generen residus i se'ls aplica aquesta taxa. I hem tingut també qüestions relatives a la manca de justificació de determinades taxes, o en la manca de prestació d'un servei que hauria de ser el que justifiqués l'exercici de determinada taxa.

En treball i pensions tenim queixes sobre els centres ocupacionals, sobre la pensió de jubilació i sobre incapacitat permanent. El 19 per cent de les queixes han estat rebutjades perquè s'ha comprovat que s'havia actuat correctament, i totes les recomanacions fetes han estat acceptades, tant sobre el cas de denegació de subvencions com en les conseqüències de la descoordinació entre òrgans i serveis d'ocupació de Catalunya i el Servicio Público de Empleo Estatal, que continuem posant en evidència en el sentit del nou conveni de col·laboració que hauria de ser aplicat d'immediat, malgrat que ha estat signat ja fora l'exercici concret a què es refereix aquest informe.

Gràcies, presidenta.

La presidenta

Gràcies, síndic. A continuació, tenen la paraula els diferents grups parlamentaris. En primer lloc, la portaveu del Grup Parlamentari Socialista, l'honorable senyora Marina Geli.

Marina Geli i Fàbrega

Gràcies, presidenta. Volia donar la benvinguda al senyor Francesc Vendrell, ben trobat, ben retrobat. Em centraré primer a agrair les seves anàlisis a través de les queixes, consultes i actuacions d'ofici de tots els àmbits que ara són objecte d'aquesta darrera part de la sessió, i per centrar-me en quatre elements.

Primer, com fem compatible la no-devaluació de l'autoritat dels cossos i agents de seguretat i vigilància i la proporcionalitat i l'adaptació als canvis socials per l'increment del patiment, desesperança, indignació, etcètera, que s'està produint? Crec que aquest és un element no menor, eh? –no menor. I són, les dues coses, necessàries. I com fem, segurament, aquest procés de formació de tots els agents que componen els diferents cossos de seguretat i també per als de vigilància penitenciària, etcètera, perquè s'han incrementat, senyor síndic, per descomptat, i s'incrementaran les manifestacions, protestes, vagues, etcètera.

I és evident que hem de fer compatibles les dues qüestions. Però el principi d'adaptació de la proporcionalitat i la transparència de les actuacions ens semblen cabdals, que és el que diu en conclusió, en part, el seu informe. I volíem saber si des del Departament d'Interior, doncs, hi ha contesta amb relació a aquesta demanda –que també ha explicitat aquest Parlament– d'una formació explícita de tots els cossos perquè entenguin que la crisi també comporta canvis socials molt importants de confrontació entre el dret a la manifestació, a la protesta i a la vaga, amb l'ús de l'espai

públic, i el respecte o no a l'autoritat, perquè les situacions personals i collectives han empitjorat i estan empitjorant.

Segon element. És molt important i crec que ho serà en els propers temps, perquè, a més, s'estan augmentant les taxes, quelcom que vostè a més ha fet monogràfic, sessions monogràfiques molt interessants, que són els serveis de subministraments bàsics, que són en mans de provisió privada, en general, de grans companyies. Clar, és un dret que tenen els consumidors, però la provisió és privada i els controls són públics o... En fi, aquest és un tema feble, encara, eh?, perquè és veritat que el Codi de consum ho diu així, però els ajuntaments, la Generalitat, etcètera, han de garantir el subministrament, però no és igual que els serveis públics. És a dir, hi han empreses intermediàries, que són les que han de ser, i que no fan del tot cas. Per exemple, continuen havent-hi moltes queixes d'un tema substantiu, que és l'atenció telefònica per a queixes dels consumidors. Trucada i darrere de trucada, trucada, no saps des d'on, amb absoluta personalització... Va ser fruit de les jornades que vostès van fer. I ara això pot empitjorar, perquè moltes vegades, doncs, són altes i baixes, o són canvis de taxes, que..., per exemple, amb el canvi de les taxes de l'aigua, que serà molt recent, o altres, eh? I aquest no és un tema menor; aquest és un tema important, perquè són serveis de subministrament bàsic.

Tercer tema. Vostè ho ha tornat a comentar, fa temps que, des que hi ha la llei del tabac –diríem dita «del tabac»–..., no ens sembla que a Catalunya hi hagi hagut un enrenou tan important amb el tema de l'ús..., que han augmentat molt les terrasses. És evident, però, vaja, no, no tenim la impressió que aquest hagi estat un tema de..., en fi, per a la contaminació acústica, etcètera, no només terrasses, sinó també discoteques, etcètera, eh? Faria patir que aquest fos un argument per canviar la llei del tabac. Vaja, no ens ho sembla, perquè fa anys, i vostè té experiència des que es va publicar la llei o des que ha entrat en vigor la llei.

I quart i últim, amb relació a tots els temes d'habitatge. Aquest sí que és un tema important. Per això en l'anterior sessió li vàrem demanar, des del nostre grup parlamentari, si era possible agregar o saber si hi havien queixes a serveis socials, a demanda de subsidis, a beques menjador i a ajuts, perquè estem davant d'un fenomen nou, relativament nou –en els últims trenta anys, parlo ara, eh?–, que s'incrementa d'una manera molt, molt, molt important el tema d'un habitatge digne. Parlem de dació en pagament o parlem de coses..., perquè les hipoteques... És a dir, abans teníem problemes fonamentalment..., que ja hi havia desnonaments, però eren pocs, numèricament pocs, de gent amb molt pocs recursos, i de lloguer, o bé de compra, però persones grans..., en casos molt puntuals. Ara estem davant d'aquest mateix fenomen, que ha crescut d'una manera molt important, l'ajut per a habitatge de lloguer, però també els que havien tingut una hipoteca i que no la poden pagar.

Aquest sí que és un fenomen, el tema de l'habitatge digne, d'un calat extraordinari. I, per tant, moltes entitats hi estan mediant. Jo crec que estem..., almenys el

debat està sobre la taula. I en termes generals la pregunta era: les entitats que s'han convertit en immobiliàries de caixes i bancs, reben vostès queixes de tot aquest sector immobiliari... No parlo de la dació en pagament, sinó..., què podríem fer des del punt de vista de tot un sector immobiliari ara en mans de bancs i caixes, doncs, perquè potser comencen a haver-hi experiències de portar a lloguer massiu un nombre important...

Jo crec que aquest és un tema, igual que la renda bàsica –que jo en dic «de dignitat», «renda bàsica econòmica de dignitat»–, que hauria de venir per moltes qüestions, siguin de l'Estat o siguin de Catalunya, o siguin dels ajuntaments o siguin del tercer sector o sigui d'ajuts de Càritas, o sigui etcètera, perquè aquí hi han..., o de les mateixes entitats financeres, bancs o caixes –encara ho dic en aquests termes perquè ens entenguem, eh?, perquè ja tots són bancs quasi, però m'entenen, eh?–, d'una tradició...

I aquests són els que els volíem comentar, perquè em sembla que –i ja acabo, senyora presidenta– el seu informe retrata, eh? –retrata– un canvi, senyor síndic –no sé si n'és conscient. No és que sigui culpa del 2011, és conseqüència del cinquè any de crisi. I, per això, estem molt amatents perquè el seu informe del 2012... Perquè encara vivim de moltes coses, eh?, que es van anar fent, per dir-ho així, perquè la Llei de barris, vostè parla de la degradació de l'espai urbà..., moltes coses que s'anaven reconstruint..., perquè va haver-hi un increment d'1.200.000 persones en deu anys, eh?, i que això ha afectat moltíssimes coses. Ara, això sumat que els recursos han minvat, més el cinquè any de crisi, una crisi molt dura, amb més de 600.000 aturats, amb molta precarietat... Doncs, vostè..., aquest seu informe és l'informe primer, jo diria, d'una situació de crisi, eh?, i de canvi, també, en prioritats polítiques.

Moltes gràcies.

La presidenta

Moltes gràcies, diputada. Ara té la paraula la portaveu del Grup Parlamentari Popular, la il·lustre diputada Dolors Montserrat.

M. Dolors Montserrat i Culleré

Moltes gràcies, presidenta; moltes gràcies, honorable síndic. Benvingut, senyor Francesc Vendrell, i ben trobat, com sempre, al Parlament de Catalunya.

En pla telegràfic, perquè, és clar, són moltes qüestions de què voldríem parlar. En els temes de seguretat ciutadana, vostè sap, honorable síndic, que tenim un extraordinari diputat que hi està treballant enormement, amb moltes mancances, moltes preocupacions que hi han actualment, i que estem fent –deixi'm-ho dir, dintre de la modèstia d'un grup parlamentari, doncs, mitjà– una bona tasca parlamentària, i que les nostres mocions en el Parlament de Catalunya tenen el suport, majoritàriament, dels grups parlamentaris.

Però dit això, hi ha una qüestió, que sí que li volia fer una pregunta, quan vostè parla dels mecanismes clars

d'identificació, quan parlem del Decret 217/2008 –ha transcorregut molt de temps des de l'any 2008–, per trobar, com molt bé vostè diu, una possible alternativa d'identificació, en el cas o allà on sigui: aquest punt, encara, com es troba? Dóna la impressió que encara està, doncs, a les beceroles i ens agradaria conèixer-ho.

Sobre el tema dels registres civils, és evident que hi han moltíssimes queixes, queixes de l'Hospitalet, de Cornellà, els registres civils van a *tope*, van plens, no són àgils. I fins i tot m'agradaria preguntar-li per una queixa: aquest futur matrimoni que havia d'esperar set mesos, com s'ha resolt?, han pogut resoldre la seva situació en set mesos d'espera? (*Veus de fons.*) Sí, és una queixa que surt en el resum.

Consum. Els serveis bàsics, ho comentava la il·lustre diputada que m'ha precedit en l'ús de la paraula, hi han moltíssimes queixes, aquí hem de fer alguna cosa més. De les empreses de serveis de subministrament, com gas, llum, electricitat, telefonia, els consumidors es queixen dia a dia, i és cert. El que no pot ser és que el mes de juny, juliol, la ciutadania, els consumidors rebin una carta d'un servei de subministrament bàsic, com pugui ser el gas, que et digui: «Escolti, estem» –amb una frase de dues línies– «treballant per a vostè, molt properament veurà unes extraordinàries millores.» Caram! I un gran percentatge d'usuaris es troben que no els han fet ni la lectura dels comptadors del gas, i, evidentment, en uns moments tan complicats els vénen uns comptes de lectures, però de manera desorbitada; i dificultats, evidentment, per pagar-ho.

I després hi ha una altra qüestió, i amb això ens hi vam trobar en una ciutat tan important com Igualada. Un veí devia el gas. En aquell edifici hi vivien diferents veïns. Van tallar, els del gas, el gas de tots els veïns. Per què, això? Doncs, miri, se li va escapar la paraula a un tècnic dels que van anar a reparar-ho, diu: «És que d'aquesta manera forcem que el que deu pagui.» Home, vull dir, com es respecten els drets dels ciutadans? Això no pot ser. És evident que, després d'una gestió, això es va reparar de seguida. Diu: «Oh, és que de talls a Catalunya en tenim vint i tants mils.» No, perdoni, els drets del consumidor s'han de preservar i, evidentment, s'han de millorar. Per tant, aquí cal un esforç conjunt, de tots, evidentment, perquè milloren totes aquestes qüestions.

És evident que li voldríem dir, senyor síndic, poder englobant-ho... Recordo que ara fa cinc anys –devia ser el 2007, a principis, al gener o una cosa així– ja va presentar vostè un informe extraordinari sobre contaminació acústica en aquest Parlament. Li voldríem preguntar quina ha estat l'evolució d'ençà fins ara. Creu que alguns problemes de convivència han millorat?, sobretot en el tema sorolls. Creu que hi ha més queixes entre veïns pel soroll que fan altres? Creu que hi ha algun component cultural en tot això? I, sobre el tema del tabac: com s'han queixat o no..., aquesta possibilitat que al no poder fumar a dintre, doncs, molta gent ha de sortir fora de la porta per fer-ho.

També voldria..., potser no té tanta importància, però, bé, per a moltes persones sí, és el tema de les gosses

municipals. Aquesta problemàtica tan important que, és clar, els ajuntaments no tenen prou diners, per dir-ho d'alguna manera, per poder portar a terme..., aquest col·lapse, no? I, fins i tot... Bé, li volia parlar d'un tema de Montcada..., no, no em queda temps.

I pel que fa a treball i pensions, ens ho hem mirat molt detingudament, i la veritat és que el Grup Parlamentari Popular és conscient, no?, de la descoordinació del SOC. Per aquest motiu vam arribar a un acord amb Convergència i Unió i s'està treballant conjuntament en la reforma del SOC perquè vagi en benefici de tots.

No sé si em queda una miqueta més de temps, senyora presidenta. Però sí que voldríem treure que cada any el síndic exposa la problemàtica de les urbanitzacions amb dèficits urbanístics. Això és sabut i conegut, la manca de recursos, tant dels ajuntaments com dels propietaris, i els problemes organitzatius i de gestió dels sectors com als exemples que traïem, no?: Mas Pere de Calonge, les Ferreres de Tordera, Can Montmany de Mas Passoles de Corbera de Llobregat. Tot i els avenços en la dotació de servei, aquests avenços són insuficients. Com ho valora vostè? Ara, què passarà? No tenim recursos, no hi ha suficients recursos. Com quedarà? Què hem de fer?, per dir-ho d'alguna manera, no? I evidentment, aquesta manca, doncs, de facilitar per a la participació ciutadana en el pla director urbanístic; parlo de les ARE, de l'àrea residencial estratègica en l'àmbit del Baix Llobregat.

També sé que vostè haurà rebut alguna queixa sobre els Monjos, sobre el tema del pla urbanístic, que ha comportat algunes queixes importants, que han arribat fins i tot a fiscalia, i no sé si li havia arribat a vostè i ho volia conèixer.

Res més, i moltes gràcies.

La presidenta

Moltes gràcies, diputada. Ara té la paraula el portaveu d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa, l'honorable diputat Salvador Milà.

Salvador Milà i Solsona

Moltes gràcies, presidenta. Centrant-nos, doncs, amb el poc temps disponible, en temes que creiem de la màxima importància. En tema de justícia li avanço ja que, evidentment, hi ha una plena coincidència, o alguna superposició amb l'informe sobre la prevenció de tortura i maltractaments. El nostre grup ha presentat ja tota una proposta de resolució arran del seu informe. I, en tot cas, aquí potser el que destacaríem com a més específic de l'informe general és el tema de la no-comunicació de l'aplicació de mesures coercitives, tant el seu principi com el seu cessament, al jutge de vigilància penitenciària. I sí, en tot cas, suggerir-li que en propers exercicis, doncs, es delimiti bé el que correspon a l'aspecte d'autoritat de prevenció i el que correspon a l'informe general, no?, per evitar duplicitats.

Nosaltres ens voldríem centrar, en aquest primer apartat, en el tema del Departament d'Interior i en les incidències al voltant del moviment del 15-M. D'entrada,

dir-li que, així com veiem que fa unes importants consideracions sobre els incidents de la plaça Catalunya, no hi veiem recollides aquí les conclusions o el resum del que seria la seva intervenció, també, a la Comissió d'Interior, sobre el que van ser els incidents al voltant del Parlament de Catalunya i les conclusions que se'n podrien extreure, o l'aprofundiment que s'hagués fet amb relació al dispositiu aplicat aquell dia per a la protecció dels parlamentaris, ja que vostè hi ha fet referència.

Sí que li voldríem destacar que nosaltres coincidim plenament amb vostè en el tema que és greu que s'agredís a determinats diputats per part de determinades persones, i que això és punible, però que també és greu que es vulgui criminalitzar un moviment polític i social de participació política al voltant del que va representar el moviment dels indignats i del 15-M associant-ho al mateix aspecte. I ens volem referir a un procediment que afortunadament ja no està on algú equivocadament o amb mala intenció el va portar, que és l'Audiència Nacional, com si es tractés d'un delictes polític, per tornar-lo on li correspon, que és al delictes de lesions, agressions, vexacions injustes, el que correspongui, que s'ha de veure al Parlament de Catalunya. Però que durant un determinat període hi ha hagut un determinat interès que aquest aspecte quedés subsumit en un atemptat als alts organismes de la nació, quan del que es tracta, com així ha dit encertadament l'Audiència Nacional, és d'uns delictes, o d'uns presumptes delictes, o faltes, o el que sigui, d'atemptat o d'agressions o de vexacions, que no tenien per què haver-se vist a l'Audiència Nacional i s'havien de tractar com a delictes polític.

En els seus suggeriments respecte a aquells incidents i les lliçons que se n'extreuen, jo li'n voldria preguntar per un de molt concret. Vostè ha parlat i ha saludat la bona disposició del Departament d'Interior, doncs, m'agradaria que concretés si quan vostè diu que un cop ha finalitzat... No ho diu aquí perquè encara no havia finalitzat, però ara ja sabem que s'han tancat les diligències penals que existien als jutjats de Barcelona. Per tant, ja no hi ha suspensió de procediments. Vostè aquí apuntava la necessitat d'un expedient informatiu i un possible o no –no és el moment de valorar-ho encara–..., si a conseqüència d'aquest expedient informatiu de caràcter administratiu podrien sortir uns possibles expedients disciplinaris per depurar possibles responsabilitats administratives.

Nosaltres volem assenyalar aquí, i seria important deixar-ho clar, que una qüestió és que els jutges hagin considerat que no hi ha incidència penal –res a dir, al contrari, ens alegrem que no hi hagi criminalització en aquest sentit–..., però això no exclou tots els altres aspectes que vostè assenyalava. I aquí, per exemple, respecte al tema..., ens agradaria saber si ha tingut retorn respecte a això, o és un tema ja conclòs, i si vostè el podria seguir d'ofici, com va obrir, també, les actuacions.

Un altre tema molt explícit. Vostè a la pàgina 182 –que aquí també s'hi ha referit, respecte a aquest tema que sembla tan complicat i tan difícil, que és que hi figurei la identificació en qualsevol situació– diu: «Per aquest motiu he suggerit al Departament d'Interior que estudiï si està duent a terme tot aquest assumpte per arri-

bar a conclusions oportunes, en un termini no superior als tres mesos des de la data de les actuacions d'ofici.» Per tant..., i li demana que sense excepció, no més tard de l'1 de gener del 2012, li fes arribar a veure quina solució s'havia trobat a aquest problema tan complicat d'on es pot pintar un número sobre les jaquetes o el casc. S'ha complert aquest termini de l'1 de gener del 2012?, vista la bona disposició que vostè hi veu al Departament d'Interior. Ens agradaria molt que així fos.

Ara passant ja als temes de territori, sostenibilitat, medi ambient. Respecte al medi ambient, vostè es refereix a un tema que és l'incompliment reiterat de l'accés a la informació mediambiental, a l'existència d'un conveni europeu, que és el conveni d'Àrhus, que s'ha desenvolupat en directives europees i en legislació estatal, que és la Llei 27/2006, de 20 de juny, que no cal que hagi de ser transposada a l'ordenament jurídic català. Ens agradaria molt, i segurament farem alguna iniciativa legislativa perquè Catalunya tingui una llei també d'accés a la informació mediambiental. Però creiem que això no és excusa perquè no s'apliqui una llei estatal, que en principi té un caràcter bàsic i és desenvolupament d'una normativa europea.

I, en aquest sentit, i en altres incompliments que ara referirem respecte a temes mediambientals, li voldríem suggerir si vostè com a síndic de greuges no estaria legitimat, també, per poder fer arribar determinades consideracions a la Comissió Europea, atès que estem a Europa i que parlem de l'aplicació de dret comunitari, eh? I, per tant, també hi ha un organisme..., aquest Parlament farà el que voldrà..., el que podrà, no el que voldrà; al final s'aprovarà el que voldrà, però els grups podem proposar el que creguem convenient perquè això es compleixi.

Especialment en un tema que li demanaríem una investigació d'ofici, i li ho demano formalment: és el tema de la paralització d'infraestructures de sanejament. En aquest moment ens consta, i voldríem que vostè obrís una investigació al respecte, que hi han infraestructures de sanejament, és a dir, depuradores, que estan pràcticament acabades que estan aturades i que en aquest moment s'estan literalment vandalitzant. És a dir, s'estan desballestant. Parlo de la de Vidreres i tantes altres. Al costat d'una situació en què molts ajuntaments i molt alcaldes es veuen implicats per la fiscalia de medi ambient per delictes ecològic com a conseqüència de la no-depuració.

Ara aquí ja no estem que la Generalitat no ha anat tan de pressa com hauria d'anar o no s'ha pogut complir el programa del PSARU, sinó que és que tenim infraestructures existents a punt de lliurar-ne la clau, o amb molt poca inversió, i s'estan perdent, literalment, s'estan destrossant; i, per tant, s'està perjudicant el medi ambient i s'està perjudicant les arques públiques.

Valdria la pena una consideració d'ofici respecte a aquesta contraposició quan les mesures d'austeritat acaben convertint-se en malbaratament de recursos públics i en pèrdua d'infraestructures tan vitals. I potser sí que valdria la pena –acabo en un minut, senyora presidenta– que vostè pogués fer alguna actuació al respecte.

El mateix respecte a la Ronda del Vallès. Aquest és un tema que arrosseguem des de l'any passat. Vostè es refereix a aquest tema també de no facilitar l'accés als estudis fets per la conselleria, cosa a què evidentment amb el conveni d'Àrhus i amb la legislació hi hauria dret. Però també hi ha un tema que no es va acabar de desenvolupar i que jo el vaig instar l'any passat en la seva compareixença, que és el tema d'aquella pràctica de bon govern quan el mateix Govern se separa dels seus propis informes i les seves pròpies argumentacions a l'hora de manifestar quin és el posicionament oficial davant d'altres organismes.

I en habitatge, també –ja breument, perquè no podem dir més–, dir-li que en el tema d'hipoteques considerem que no s'han aplicat totes les propostes que vostè va fer respecte al tema de fiscalitat, malgrat vam presentar esmenes en aquest sentit. I, sobre el tema de les ajudes al lloguer, voldria recordar-li que fins que no va entrar en vigor la Llei de mesures fiscals i financeres, aprovada per aquest Parlament dimecres passat, continuava vigent un article, que és l'article 72 de la Llei del dret a l'habitatge, que deia que aquestes eren prestacions econòmiques de caràcter permanent, i que durant tot l'any 2011 es va incomplir sistemàticament això, malgrat hi havien les ordres pertinents, no fent les convocatòries.

I també li voldria demanar –i ara sí que acabo– una investigació d'ofici sobre el que està passant amb el parc públic d'habitatges. És a dir, aquell parc d'habitatges titularitat de l'Agència Catalana de l'Habitatge, que fins ara disposava d'ajuts implícits al pagament de lloguer, que són habitatges de caràcter social per a situacions de desnonament, etcètera, i que s'està literalment desmuntant tota aquesta estructura d'ajudes i que tindrà conseqüències greus en el futur immediat, però que es va plasmar l'any 2011 amb l'incompliment de la convocatòria d'ordres aprovades i decrets vigents, com és el Pla del dret a l'habitatge, que no es van convocar durant aquest any. I això té conseqüències greus en el mateix àmbit o amb la mateixa gravetat o més que les retallades de la PIRMI, a què vostè es referia en la compareixença anterior.

Gràcies, senyora presidenta.

La presidenta

Gràcies, diputat. La il·lustre diputada Violant Mascaró, portaveu d'Esquerra Republicana, té la paraula.

Violant Mascaró i López

Gràcies, presidenta. Encarem, doncs, l'últim tram d'aquestes quatre fases de l'informe del síndic. Són moltes les qüestions que engloben aquesta última fase, farem un telegrama, sort que hi ha alguns diputats que han pogut tractar moltes de les qüestions, que queden recollides. Jo intentaré posar alguna llum, alguna consideració que no hagi estat dita, i serà difícil.

Pel que fa a consum, jo detecto un mateix fenomen que es dona a l'hora de comunicar o de millorar aquests procediments perquè arribin les notificacions a les persones afectades, i el noto tant en algunes de les quei-

xes, o en moltes de les queixes que afecten aquests subministradors de serveis bàsics, com en la notificació municipal, moltes vegades, de tributs. És a dir, diu el síndic que considera que cal articular mesures perquè els enviaments d'avís de pagament arribin als seus destinataris. Això és aplicable tant a qüestions públiques com a serveis donats per privats, però serveis bàsics tan importants. Perquè la incertesa, la inseguretat que crea en l'usuari o en el ciutadà és molt gran. I l'altre dia parlàvem de mitjans d'accés a la informació o de l'ús de les noves tecnologies, estem sempre un pas enrere, i en aquest cas concret, doncs, afecta serveis molt notables, excel·lents, de la ciutadania, no?

Pel que fa a seguretat ciutadana, moltes de les queixes segurament vénen per aquest fenomen que estàvem parlant, el fenomen del 15-M, perquè totes o pràcticament un percentatge molt gran estan referides a l'Administració de la Generalitat. I en aquest sentit hi va haver la compareixença també del conseller d'Interior el mes de juny. I, aquesta valoració així, global..., intentaré lligar aquests límits que poseu a l'informe entre el dret de reunió..., posant de manifest o posant en relleu que un dels pocs mitjans a la pràctica que té el ciutadà per expressar públicament les seves idees i les seves reivindicacions és justament aquesta ocupació de l'espai públic; i demana als ajuntaments que gestionin bé aquest bé, aquest espai públic urbà com a espai de participació social i política, i crea, doncs, aquesta doctrina –que ja existeix– que l'espai urbà no és només un espai per circular, sinó també d'aquesta participació, segons sentència del Tribunal Constitucional.

En tot cas, els dubtes que hi pugui haver resultats negatius contra l'ordre públic no són suficients per modular o prohibir aquest dret de reunió. A mi em sembla que és una conclusió molt vàlida que ens serveix per a actuacions policials modulades a partir d'alguna d'aquestes consideracions, no?

Aquest matí he vist una pintada –que jo crec que és nova– a l'avinguda Icària –venint– que deia –ben gran, en un lloc molt visible–: «Sóc jove i no tinc por». (*Algú diu: «I he perdut la por».*) Jo diria que hi posava «i no tinc por», o «he perdut la por». (*Veus de fons.*) Bé, vol dir moltes coses, però si una cosa vol dir també és..., afecta el que estem dient ara, no? Estem en un moment amb molt d'atur –un 19 per cent d'atur, 40 per cent d'atur juvenil–, retallades a molts i guanyats per a molt pocs, hi ha moltes notícies que generen indignació –molt comprensible–, una situació política i econòmica que fa que molts ciutadans no vegin l'abast de les decisions polítiques. I aquesta utilitat que té el ciutadà..., o aquesta poca visió que té de poder fer canvis, no?

Per tant, aquesta frase, «Sóc jove i no tinc por», també crec que, en un moment de crisi, en un moment de retallades, de molt pocs guanyats, d'anar tallant no només els serveis, sinó les prestacions en tants àmbits com anem tocant i hem vist al llarg d'aquestes quatre fases de l'informe del síndic..., jo crec, i vull ser positiva amb totes les consideracions que ha fet i amb l'informe que hi ha obert –d'ofici– i amb tot el que s'ha anat dient que està treballant, i amb iniciatives parlamentàries, que l'actuació policial s'ha de modular una mica amb aquesta sensació que hi ha al carrer, no?

També és cert que hi ha hagut una funció preventiva que podria haver mitigat els fets del 15-M i posteriors, i que com a grup parlamentari nosaltres ja en vam fer esment i vam demanar quines eren les accions que unitats que ja existeixen a l'Administració, com ara el que genera el Programa d'innovació i qualitat democràtica o una direcció general creada fa anys i una subdirecció general, la Direcció General de Relacions Institucionals, que té com a funció fomentar valors i pràctiques de participació ciutadana... L'acció d'aquestes unitats i d'aquests programes hauria evitat en part fets que van ocórrer l'any passat. I, en canvi, aquest disseny de processos de debat públic i facilitar implementació, difusió, canal de distribució d'aquests nous neguits de la ciutadania no va ser posat en pràctica perquè no hi havia ni persones responsables d'aquestes unitats ni acció que es fes des d'aquestes unitats; i així ho vam posar de manifest amb preguntes que van ser presentades en el seu moment.

Repetim aquest expedient disciplinari que el síndic considera que, si escau, es pugui obrir per evitar la impunitat d'aquestes pràctiques, i que mou a aquesta actuació d'ofici. En tot cas, preguntar com està, perquè m'imagino que ja deu estar en una fase posterior o final de l'estudi.

I, pel que fa a tributs, una pregunta molt concreta. Parlem de diferents tributs i no sé si hi ha hagut gaires queixes de l'IBI municipal, en el sentit que el valor cadastral dels habitatges –en molts habitatges, el parc més important segurament d'habitatges– es va fer –i les renovacions– en època en què els preus eren molt alts. En aquests moments els rebuts de l'IBI estan en unes quotes altes, tot i que el valor de l'habitatge ha baixat i baixa any rere any. Voldria saber si hi ha queixes en aquest sentit i si hi ha alguna recomanació que ja s'hagi mogut en aquest àmbit.

I, pel que fa a justícia, una qüestió molt interessant, que he vist que ha obert una actuació d'ofici, que és sobre el Centre d'Iniciatives per a la Reinserció als centres penitenciaris, que el títol és analitzar si tots els guanys que es produeixen amb l'augment dels preus dels productes que ven el Centre d'Iniciatives per a la Reinserció repercuteixen en augment del treball productiu per als interns.

Els que coneixem una mica el món penitenciari per dintre sabem i podem dir que el Cire ha estat en aquests darrers anys beneficiari de moltes concessions administratives que prestaven altres prestadors privats, com ara el servei de menjador de molts centres penitenciaris, com el servei de bugaderia, com el servei de compres externes. Les queixes dels interns és que els preus, evidentment, han pujat i molt. Perquè el valor dels productes que posa el Cire a disposició dels interns és el valor de mitjana dels comerços més propers, i en alguns casos els comerços més propers és un de sol del municipi més proper, i aleshores els preus són preus absolutament de mercat. Per tant, els guanys que té el centre d'iniciatives són molt grans en aquests moments. La bugaderia, per exemple, era un servei que feien els mateixos interns, i les bugaderies existeixen, però només per a la roba dels interns. El servei de roba blanca el Cire l'externalitza. És a dir, hi ha mol-

tes petites i grans qüestions que ara mateix externalitza el centre d'iniciatives que no estan revertint en els guanys i en el treball productiu dels interns.

Telemàticament, serien aquestes unes quantes de les qüestions –a més de les que han proposat els meus companys diputats– de les quals m'agradaria després poder fer algun comentari, sobretot d'aquestes qüestions del Cire.

Gràcies.

La presidenta

Gràcies, diputada. Ara té la paraula el portaveu de Convergència i Unió, Ferran Falcó.

Ferran Falcó i Isern

Moltes gràcies, presidenta...

La presidenta

Quan vulgui, diputat.

Ferran Falcó i Isern

Bona part de l'explicació del síndic de greuges i també algunes de les intervencions dels grups que ens han precedit han fet referència a matèria de seguretat, i concretament als fets ocorreguts els 27 de maig arran de l'ocupació il·legal de la plaça de Catalunya per part del moviment del 15-M. Nosaltres voldríem fer algunes consideracions al respecte.

En primer lloc, dir que aquest grup i el Govern, com no podria ser d'altra manera, respecten el dret de manifestació, però també, al mateix temps, considerem que s'ha de desenvolupar sota unes condicions. La primera, que es comuniqui a l'autoritat competent la celebració d'un acte, perquè aquesta comunicació és essencial precisament per garantir en condicions de seguretat l'exercici del dret de manifestació que es pretén exercir.

Una segona consideració té a veure amb el que el síndic manifesta al voltant que el 27 de maig a la plaça Catalunya es va fer un ús desproporcionat de la força per part dels Mossos d'Esquadra, i com ja ha dit el Govern en més d'una ocasió, aquest va ser un ús proporcional, oportú, congruent, pensant en la necessitat de protegir inicialment la seguretat dels membres del servei de neteja i, després, la dels mateixos agents.

I afegir, com a tercera consideració, que tots aquests extrems han estat reafirmats per la sentència del Jutjat número 4 de Barcelona, en la qual es recorda que en la major part dels casos les lesions produïdes van ser localitzades en zones corporals que evidencien l'aplicació correcta dels procediments policials establerts.

Per tant, nosaltres entenem que el síndic compleixi amb la seva tasca recollint les queixes d'algunes de les persones afectades en aquesta jornada, però també considerem necessari posar de manifest, en aquesta sessió informativa sobre el balanç de l'acció del síndic de l'any passat, que els tribunals –que són les instàn-

cies superiors a les quals finalment es deuen els responsables polítics i els professionals de la policia— han deixat clar que l'actuació policial no va ser constitutiva de cap delictes ni va implicar una desproporció injustificada. I dir també i afegir-hi que no entendríem que es continuessin actuacions d'ofici per anar a cercar que administrativament..., o si administrativament es poguessin acabar obrint expedients.

Una segona qüestió amb referència a tota la qüestió de la seguretat. També es fa referència, amb relació a aquell episodi i algun altre, o a eventuals en el futur, a queixes rebudes per la manca d'identificació dels agents en situacions de control de l'ordre públic. Diverses consideracions. L'ús de material d'autoprotecció i la identificació de la gent són complexos perquè el material protector —com les armilles antibales— no s'assignen unipersonalment a l'agent i, per tant, no porten imprès el número que l'identifica, com sí que passa en els uniformes estàndards. Ens consta que el Departament d'Interior ja ha manifestat al síndic —i el síndic ho ha dit avui— que s'està analitzant la solució que tècnicament i pressupostàriament sigui més equilibrada, perquè comparteix el departament —i evidentment aquest grup també— que cal facilitar la identificació dels agents en situacions extremes per diverses raons. Primer, per garantir el dret dels ciutadans a identificar l'agent, però també —i és important assenyalar-ho— per garantir el dret dels agents a demostrar que la seva actuació va ser correcta en un moment determinat.

Sobre altres qüestions que evoca aquesta quarta part de l'Informe del síndic de l'any 2011, una breu referència a la petició d'actuació d'ofici que s'ha demanat per part de l'honorable diputat senyor Milà sobre ajudes al lloguer per a habitatge. Si s'obris, nosaltres estem convençuts que la sindicatura s'adonaria que les afirmacions sobre el cataclisme que ve, doncs, no s'ajusten a la realitat. Però, en tot cas, doncs, benvinguda sigui una actuació d'ofici sobre aquesta qüestió, per bé que a nosaltres ens han manifestat, la gent, diguem-ne, de les federacions d'associacions de veïns d'aquests barris d'habitatge social de Catalunya, que les coses no són exactament com algú les ha explicades aquí. Però, en tot cas, estarem, diguem-ne, amatents a aquesta actuació d'ofici que es pugui obrir sobre aquesta qüestió, perquè no ens agrada només creure'ns la versió d'una de les parts.

Quant a la part que fa referència al consum, una reflexió sobre..., no sabem si la sindicatura o el síndic té la mateixa percepció de duplicitat que podem tenir nosaltres al respecte del que són determinades coses que es fan des de la sindicatura quant a consum, pel fet que el ciutadà pugui obviar o pugui duplicar queixes, tant a l'Autoritat Catalana del Consum com a la mateixa sindicatura.

Nosaltres potser veiem que aquí la sindicatura hauria de revisar les actuacions de les administracions públiques i esdevenir una mena de darrera instància administrativa. I el que no sabem és si això és així, o si això és compartit. També, demanar si el síndic no creu que es podria instar l'adhesió a l'arbitratge de consum de les empreses que gestionen serveis bàsics —em sembla que això també es va comentar l'any passat.

Finalment, sobre les qüestions relatives al medi ambient i a la contaminació acústica, no trencar una llança en favor de les administracions locals o dels municipis, però sí que hem vist —i salta molt als ulls, o es veu molt clar— que la majoria de queixes s'adrecen a l'Administració local: 444. També, sorprèn veure que, amb relació a d'altres parts de l'informe del síndic, les actuacions correctes de l'Administració són moltes menys en aquesta matèria. Però ens agradaria posar de manifest que a nosaltres ens dóna la sensació que no s'explica prou als municipis, no s'adverteix prou als municipis de les obligacions legals que tenen per fer valer la Llei de contaminació acústica. I crec que hi ha municipis que no s'ho estan prenent prou seriosament. I, en aquest sentit, hi ha sentències judicials que condemnen de manera clara propietaris de bars o administracions, en casos, doncs, en què la contaminació acústica ha estat provada, no?

Però també m'agradaria afegir-hi, perquè el síndic ho tingui en compte, per si ha de fer recomanacions en aquest sentit, que els municipis no creiem que tinguin prou mitjans per garantir tot allò que se'ls demana. Ni mitjans tècnics —instruments de mesura—, ni moltes vegades suport humà per dur-les a terme, eh? I que en aquesta línia valdria la pena que, per exemple, Mossos d'Esquadra i policies locals anessin més coordinats; que també els Mossos d'Esquadra, doncs, poguessin ajudar les policies locals a fer aquest tipus de mesures; que el procediment administratiu fos una mica més fàcil i més clar; que les mesures que es prenen, doncs..., a vegades hi han ajuntaments que no tenen enginyers en plantilla per poder-les ni prendre. Per tant, que hi poguessin haver convenis amb l'Administració catalana per cedir no només material, sinó també professionals; que moltes vegades els ajuntaments es troben en dificultats per fer aquestes mesures, perquè les mesures s'han de fer a la una del dematí, o a les dues del dematí, en casos d'aquests d'oci, per exemple, i aquí és difícil trobar allò, la flexibilitat laboral suficient per dur-ho a terme.

Però, en tot cas, en les qüestions relatives al medi ambient, sí que dir que, a més a més de posar de manifest que l'Administració potser no actua correctament, etcètera..., poder dir que l'Administració local, en molts casos, com en moltes altres qüestions també, doncs, no té els mitjans suficients per garantir allò que la llei o el mateix desplegament de competències li atorga.

La presidenta

Gràcies, diputat.

Interrompem la sessió, com al bloc anterior, cinc minuts, i reprenem una altra vegada amb la contestació del síndic als diferents grups.

La sessió se suspèn a tres quarts d'una del migdia i catorze minuts i es reprèn a un quart de dues.

La presidenta

Reprenem la sessió amb la contestació del síndic als diferents grups polítics. Síndic, té la paraula.

El síndic de greuges

Sí, començaré per l'apartat de seguretat, puntualitzant de nou que la tasca del síndic, d'acord amb l'Estatut i amb la Llei del síndic, és global sobre l'apartat de seguretat. I, per tant, té una tasca, en concret, fins i tot per als temes de centres de detenció, de privació de llibertat, com la que té l'Autoritat Catalana de Prevenció de la Tortura; la del síndic és global i universal. No crec que el síndic hagi de deixar de banda cap de les dimensions d'aquest encàrrec global, sí que ha d'intentar evitar que hi hagi una duplicació d'esforços, atès que la dimensió preventiva està en mans de l'Autoritat Catalana de Prevenció de la Tortura des d'una altra perspectiva. Però no vol dir que el síndic pugui pensar que ja no té una funció preventiva en tots els temes de privació de la llibertat. No solament perquè l'Autoritat Catalana de Prevenció de la Tortura està recorreguda al Tribunal Constitucional, i, a més, encara no està comunicada oficialment a Ginebra –és vigent, plenament vigent, però no està comunicada a Ginebra–, sinó perquè crec que són perfectament compatibles ambdues qüestions si s'evita la duplicació d'esforços.

Nosaltres hem fet, com saben vostès, dues actuacions d'ofici sobre els esdeveniments de la plaça Catalunya i els que van succeir a l'entorn del Parlament, i crec que són més que suficients, com a tals actuacions d'ofici.

Primer, l'ocupació de la plaça Catalunya fou una ocupació perfectament legal. Això no ho diu el síndic de greuges, ho diu fins i tot també el jutge que ha fet la interlocutòria sobre seguiment provisional del cas portat en temes penals. Diu literalment que l'ocupació no convertia aquest fenomen en il·legal, sinó tot al contrari: en una de les expressions més nítidament democràtiques dels drets públics objectius. Que és el que jo els advertia com a síndic en l'informe sobre aquests esdeveniments, el que pot succeir *now on* –a partir d'ara–, i és que pot haver-hi un creixement d'expressions de protesta social que facin servir un instrument que està reconegut pel Tribunal Constitucional, a mantes sentències, que és l'ocupació de l'espai públic.

El que ha de fer l'autoritat administrativa és organitzar aquesta ocupació de l'espai públic. I dèiem, en la nostra resolució, que l'Ajuntament de Barcelona –l'anterior Ajuntament de Barcelona– va fallar en tant que no va preveure les mesures necessàries a partir d'aquella ocupació, ni que al començament no hi hagués comunicació. El constitucional diu molt clar que, encara que no hi hagi comunicació, no és suficient per invalidar el dret de reunió i d'ocupació. I, de fet, s'han donat al llarg de tota la geografia de l'Estat espanyol molts tipus d'ocupacions d'espai públic que són perfectament legals i que li toca a l'autoritat administrativa prendre mesures per conciliar aquest dret de reunió i de manifestació amb altres drets que tenim altres persones que possiblement no estiguem en aquella ocupació.

Nosaltres el que sí que mantenim és un principi elemental d'actuació dins del que hem estat esbrinant, i és que ens toca vigilar per la governança i per la bona administració. No som cap organisme per esbrinar les dimensions penals dels fets; per a això hi han els tribunals. I, per això, si mai el síndic té percepció que hi

ha un índex penal delictiu, ho ha de comunicar d'immediat a la fiscalia. I ens mantenim en l'actuació d'ofici que segurament en algunes actuacions d'aquells esdeveniments no va haver una correcta administració, i, per tant, estem en aquesta tessitura. I ho diem en un conjunt de recomanacions, la majoria de les quals han estat acceptades pel Departament d'Interior. Amb la qual cosa –com estem fent amb tots els departaments– dins de molt pocs dies tindrem de nou una altra trobada de treball –com jo voldria sovintejar amb totes les administracions– per contrastar el que té en els seus pronunciaments i suggeriments el síndic i el que pugui tenir l'Administració de cara al que ha de ser el gran objectiu de l'*ombudsman*: no només controlar i investigar, sinó col·laborar i contribuir a la millora i a la modernització de l'Administració.

I, en aquest sentit, se'ns ha plantejat com es pensa anar més enllà en la formació dels cossos, molt en concret dels Brimo. He assenyalat l'aspecte de la mediació. I podríem entrar, en aquest mateix sentit, en el tema de la identificació. Sobre la identificació de les forces de l'ordre públic el dret comparat ens dona, com en moltes altres matèries, un ventall molt gran de possibilitats.

Nosaltres varem insistir molt que hi hagués identificació en tot el personal que treballa especialment en situacions difícils o que poden lloc a opacitats o a privacions de llibertat. Per exemple, ens va costar, però hem aconseguit que a tots els centres penitenciaris hi hagi identificació numèrica del personal que hi treballa. I continuarem treballant perquè aquesta identificació a més sigui visible, no sigui possiblement amagada amb un jersei o... I val a dir que a poc a poc això va entrant. De la mateixa que ja, de forma esclatant fins ara, tot el personal amb el qual hem parlat –ho he dit abans i ho reitero– ens diu que les videocàmeres de vigilància són un gran instrument. Perquè algú que vulgui argumentar de forma errònia sobre el que ha passat, sigui qui sigui, té al davant una prova irrefutable, que és la gravació del que pugui haver succeït. Gravació que només hauria de poder visionar, com diuen les lleis, o el jutge o el síndic de greuges. Clar que no s'ha de poder passar per televisió. Això seria una autèntica barbaritat, com alguna vegada es va fer. Evidentment que són proves per a uns determinats moments processals.

En aquest sentit, crec que es pot continuar avançant, com diuen les normes, cap a la identificació també del Brimo. Se'ns ha demanat sobre el termini de l'1 de gener de 2012. Nosaltres –ho acabo de comunicar– tenim reunions continuades i una molt d'immediata amb el Departament d'Interior, i estem treballant sobre aquesta mateixa qüestió, també.

Encara en el cas dels esdeveniments de la plaça Catalunya, nosaltres evidentment mai –mai– admètrfem que es criminalitzés ningú pel seu dret de reunió i manifestació –mai. Seria anar no només contra la sentència del constitucional, sinó contra els principis democràtics de l'estat de dret i del que significa el món modern. Ara bé, si hi ha hagut conductes delictives, amb agressions a persones que, al damunt, són càrrecs públics, ha d'haver-hi persecució penal. I no ens ha de fer por ni vergonya dir-ho. Jo crec que hem de ser

molt transparents al respecte, perquè estem en democràcia representativa. Vostès tenen un plus, que no és un privilegi. Si vostès tenen inviolabilitat i immunitat –i podríem discutir, i ara me n'aniria a la meua vesant professoral, allò de la immunitat, que possiblement hi ha un anacronisme–..., però la inviolabilitat és necessària, permanent i és una garantia per a tothom, no només per a vostès. No se sentin privilegiats. Els ho vaig dir una vegada en comissió i ho reitero, fan la tasca més nobles que pot fer una persona: representen la gent. I per això hi ha un plus de penalització a qui agredeix una persona, que ja és punible, si al damunt té un càrrec de representació democràtica. I és això el que volia dir el síndic amb la conclusió de la segona actuació d'ofici en aquest punt concret.

Pel que fa als registres civils, i el cas concret que se'ns ha demanat –és un cas ja tancat–, arran d'aquest cas se'ns va respondre dels registres civils que les cites per als temes de matrimoni serien immediates. I si no hem tingut més queixa d'aquella parella, volem dir que..., espero que els pugui felicitar, si és que han celebrat el seu casament.

I, pel cas del Cire, recordaran que nosaltres vam plantejar, en una actuació d'ofici i les seves conclusions, que vam presentar al Parlament, que havíem constatat que els preus del Cire eren més cars que els preus que es donaven directament quan s'ho administraven els mateixos econòmats.

Pel que fa al consum, el tema de serveis d'empreses privades que donen serveis d'interès general, en subministraments bàsicament, és un tema molt nou, que nosaltres voldríem que fos homologable a serveis públics. I això és el que anem empenyent perquè arribi, quant a protecció, quant a normativa, quant a codis.

Em van demanar l'altre dia –i els he de dir que pertanyia més a avui que a l'altre dia–..., que estem treballant en un codi de bones pràctiques, que espero que abans de l'estiu el puguem plantejar, no només administratives, sinó en aquest cas d'empreses privades. També els proposem un conjunt de modificacions normatives, per anar-ho homologant, afegint-hi –també ho he dit diverses vegades– que fins avui aquestes empreses, quant a celeritat de resposta, no solament estan homologades a les administracions, van bastant més ràpides que les administracions.

Per tant, nosaltres anirem treballant aquest camp, que és nou. Vostès el varen triar, els que van fer l'Estatut. Tenim demandes d'altres llocs del ventall internacional per veure quina experiència tenim. I, en aquest sentit, crec que podem anar avançant, amb una voluntat molt clara d'aprendre, perquè és nou, i, per tant, encara hi ha molt a consolidar, i és un terreny que s'anirà eixamplant, perquè cada vegada més hi hauran més subministraments en mans privades de temes d'interès general.

No creiem que es pugui donar duplictat amb les agències oficials. Com ha dit molt bé el portaveu de Convergència i Unió, el senyor Falcó, nosaltres revisem actuacions de determinades agències, oficines públiques, estem a punt de signar-hi convenis, per evitar justament aquesta duplictat. Nosaltres anem directa-

ment al tema més bàsic de drets en la part d'interès general. I així ja els ho vaig dir; és..., com per exemple, farem una ponència en el proper congrés mundial dels *ombudsmen* a partir de l'experiència catalana.

Sobre el medi ambient, nosaltres podem portar qual-sevol consideració que tingui dimensió europea a la Comissió Europea. Tenim una esplèndida relació amb l'*ombudsman* de la Unió Europea i no seria la primera vegada que ho féssim. Estudiarem una possible actuació d'ofici general sobre el tema d'infraestructures i sanejament existents. En varem obrir alguna, com la de Vallirana. Coneixem el cas d'alguns càrrecs públics que han tingut problemes judicials al respecte, però estudiarem aquesta possible actuació d'ofici.

Els parla una persona que fuma un puro escadusseres vegades al llarg de l'any –no sé si en fumo un cada quinze dies o cada mes–, però evidentment que sí que hi ha hagut un petit increment de queixes sobre terrasses i vetlladors a partir de la llei del tabac. Res més lluny de la nostra intenció que insinuar, ni que sigui indirectament, cap canvi en la legislació.

I m'agradaria poder-los dir categòricament –que no puc– que hi ha hagut una evolució de cultura cívica sobre la contaminació acústica. Recordin que els vam presentar un informe l'any 2007 en què ja parlàvem de la necessitat de tenir una col·laboració entre policia local i policia municipal, o entre els ajuts dels ajuntaments quan estan mancats de mitjans, com aquí també s'ha dit, per exemple, amb estudis sònoms, que poden ajudar-los o les diputacions o els consells comarcals importants o els mateixos departaments.

Quelcom similar havíem dit des del 2004 sobre la competència que es va traslladar als ajuntaments en tema de gosses i la manca de mitjans per fer-hi front.

Nosaltres estem treballant, com he dit abans, en una comissió de diversos estaments i sectors sobretot el tema d'habitatge. I, per tant, és dins d'aquesta comissió que, per exemple, podem discutir temes com els sectors immobiliaris de caixes i bancs o temes com la situació actual del parc públic d'habitatge. I, per tant, més que obrir una nova actuació d'ofici, serà en aquest mateix context de treball i d'estudi sistemàtic que ho ubicarem. I parin compte que segur que quan tinguem conclusions al respecte els les presentarem a l'únic lloc on nosaltres hem de presentar les conclusions de les nostres actuacions, que és al Parlament.

Vàrem assenyalar, i mantenim, que les organitzacions, mentre estiguin mancades de recursos i es paralitzi en certa forma l'aplicació de la llei, patiran de les insuficiències que havíem assenyalat. Caldria més rigor, segurament una major atenció als pagaments, una major col·laboració entre propietaris i ajuntaments, sabent que uns i altres no estan en la millor de les circumstàncies per atendre les urgències més immediates. Està tancada una actuació d'ofici sobre els Monjos, en concret, en aquesta mateixa direcció.

Evidentment, nosaltres continuem batallant per l'accés a la informació mediambiental. És norma europea, però, a més, recordin que els acabem de lliurar un informe, ja no sobre la informació mediambiental, si-

nó l'accés a la informació de tota informació pública i que, tal com se'ns va dir des de la presidència del Parlament, espero que aviat ho puguem explicar també en l'àmbit en què vostès discuteixin els diversos textos per anar preparant el redactat d'una llei, que tant de bo arribi a bon port abans de final d'any.

Rebem queixes sobre increment de l'IBI?, sí, sobre aquesta desproporció que se'ns ha assenyalat. Passa amb altres tributs. Saben que hi ha una revisió cada deu anys. Depenem molt del cadastre. De vegades ho hem d'adreçar al Defensor del Pueblo. I nosaltres sí que instaríem els ajuntaments que pressionessin també perquè hi hagués una adaptació a la situació real de les previsions, perquè unes eren les de l'època en què tot anava cap amunt, i altra..., estem en una situació molt diferent en aquests moments.

Dues rapidíssimes consideracions finals. Els blocs de discussió, perquè alguns, amb raó, han dit: «No, és que són moltes matèries en un mateix bloc de discussió.» Els dic el que els dic cada any: decideixin vostès. La gent del síndic vindrà aquí les vegades que calgui, tantes sessions com vostès vulguin. Si cal fer més es-

pai de discussió sobre les matèries, nosaltres encantats de la vida de poder entrar molt més en el detall del que plantejem en els informes.

I, per últim, aquí s'ha dit que un jove ha pintat «Sóc jove, no tinc por»; bé, jo sóc gran –faré seixanta-set anys el dia 10 de maig, ara sembla que els torni a convidar, com l'any passat, a celebrar-los, espero que sigui que ja ens hàgim vist abans–, però jo, seguint Hannah Arendt, només tinc por a una cosa: al totalitarisme.

Gràcies.

La presidenta

Moltíssimes gràcies, síndic.

Si no hi ha cap intervenció dels diferents grups parlamentaris, donaríem per finalitzada la sessió, i ja passaria l'informe anual al Ple corresponent.

Gràcies.

La sessió s'aixeca a dos quarts de dues del migdia.